

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

*F*LICKAN
I DET GRÖNA.

*Bild från blomsterutställningen
i stadshuset.*

ERIKRÖNIKA

om Ellen Key och pressen.

ELLEN KEY SOM JOURNALIST ÄR ett ännu oskrivet kapitel som dock är värt sin behandling. Rikligt med material till studien finns det nog. Jag tänker att lite varstans i de stora tidningarnas arkivgömmor ligga brev med Ellen Keys karaktäristiska handstil med de raka kraftiga staplarna som tydde på beslutsam viljestyrka, företagsamhet, härskarkynne. Det lönar sig att samla dem ty mitt ibland affärsskrivelsens övliga fraser kan det spira upp en liten blomma av Ellen Keys personlighet gärna med ett stänk av det goda humör som ofta fanns mellan raderna. Ätminstone är det min erfarenhet av den knippta brev och brevkort jag förvarar som ett minne av de senaste årens korrespondens. Ellen Key var en flitig brevskrivare och hon lugnade en gång min uttalade farhåga att göra henne för mycket besvär med orden »jag skriver dagen om och är glad åt det.» Hann hon inte få sagt allt ini brevet fick det redan färdiga kuvertets baksida ta upp det sista ögonblickets tillägg och jag har isynnerhet från senaste år några sådana bruna kuvert där brevbäraren kunnat idka litterära studier om han haft tid. »Ring till Bonnier och säg åt honom att jag får inte resa till Danmark för mina närmaste», heter det på ett kuvert från slutet av förra året då hon hoppats att i grannlandet finna den rekreation hon kände att hon så väl behövde. I sista stund tyckas dock krafterna visat sig så svaga att man ej tordes låta henne resa. Och så kastades raderna i hast ner just som brevet skulle gå. En annan gång tycks korrespondensen varit så riklig att den slukat tillgängligt material med påföljd att brevskrivarinnan måste klistra hop ett provisoriskt kuvert på vilket hon ursäktande skriver: Obs! Jag hade ej kuvert av lämpligt format hemma utan måste laga till denna fulskap!

Dessa anteckningar »på förstukvisten» äro ju emellertid ingenting emot vad som möter en när man stiger in i breven och tas emot av Ellen Keys rika personlighet och får lyssna till hennes kloka, gärna litet moderligt förmanande stämma. Hade årens brevväxling åstadkommit något mer intimitet halkade hon över det officiella »herr redaktör» och utbytte det mot något förtroligare antingen då det som exempelvis i ett brev från 1922 hette helt kollektivt »Goda gossar och vackra flickor i Iduns ark!» eller riktade sig till någon enstaka med ett rätt och slätt »käre gosse!» Man blev ju varm om hjärtat vid en så förtrolig början även om det hände att den käre gossen fick snubbor av sin vaksamma tant som satt där nere på sitt Strand och höll noga uppsikt om de slarviga gossarna i pressen inte lydte hennes order punktligt. Jag har ett vykort på vilket enligt hennes text man ser amerikanska »Zioux-hövdingar dansa en gammal krigsdans på Fort Totten, N. D.» Det är, skriver hon, goda bilder av den skrivandes sinnessällskap vid tanken på att hon fått vänta jämnt en vecka på den utlovade tidningen. Även plumparna måla stämningen! tillägger hon.

Att utsätta sig för en bannbulla från det hållet ville man ju ogärna utan sökte hörsamma påbuden även om det någon gång kunde bli litet svårt då Ellen Key anbefalldes en litterär skyddsling åt redaktionens omsorg och det av praktiska skäl var knastrigt nog att just då efterkomma orden. Men för det mesta gick det lättare att svara ja på hennes anvisningar om artiklar som just då skulle journalistiskt sett »göra sig». Som en insiktsfull härskarinna satt hon på sin litterära tron vid Vätterns strand och höll öga över tidens händelser och personligheter. »Laga att Fredrik Ström får en fin anmälan», heter det i ett brev apropå hans senaste bok. En annan gång: »När Ni i Idun slutat Elin Wägners mycket spännande Silverbäcken kunde Ni kanske ta X:s (en annan kvinnlig förf.) bok som »fröjdetång» som den gamla mamsellen sade. — — — Jag sänder Eder en uppsats Ni måste ta ty den är mycket bra. (Den var av en annan Ellen Keys protegéer). Biten är ju aktuell och bör komma in i nästa Idun.» »I februari fyller en himlens ängel som heter Anne Margrethe Holmgren 75 år», skriver hon förra året. »Nu skall ni sända dit min flicka (här nämnes en kvinnlig journalist) att besöka henne, skriva om henne och hemmet, fotografera henne.» Så där styr och ställer hon mångfaldiga gånger, alltid hjälpsam och beredd att gripa in vare sig det gäller att föra fram nybörjaren som behöver uppmuntran eller belöna den åldrande förtjänsten. Månet ungdomligt pennskaft skulle ha skäl att skatta sig lyckligt att äga en sådan rastlös uppslagsrikedom. Att hennes ideal för en tidning inte alltid överensstämde med den nutida pressens kan man dock vara ganska övertygad om. Och det kom förresten till uttryck vid skilda tillfällen, då hon exempelvis i ett brev kritiserar veckopressen »Säsongen och Ballongen, Falangen och Momangen och allt vad dagsländorna heta». Men om hon också kritiserar förlorar hon ogärna sin kontakt med pressen och medverkar flitigt i den. Från februari 1921 förskrivar sig ett brev som hon skickar samtidigt med ett manuskript, vilket hon bekänner att hon »högg i med en sådan fart att följden är ett mycket fult korrektur! Av födsel och ohejdad vana har jag så svårt se felen i m. skriptet förr än det legat litet! Ni har skäl att svärja — men gör det inte, ty Ni blir ledsen när jag är död! Emellertid synes det mig som om ej ens en ängels vingpenna skulle reda sig med korrektur II? Har Ni tid sänd mig det. Annars tag snillet

Iduns rundturer.

Veterinärhögskolan, en av Stockholms största vetenskapliga anstalter, där djurens sjukdomar studeras, behandlas och botas, har även för lekmän sitt stora intresse. Isynnerhet om man är djurvän — och vem är inte det? — bör man inte försumma ett tillfälle att se institutet, som under rektors, professor Vilhelm Sahlstedts eget ciceronskap tisdagen den 11 maj kl. 1 visas för Iduns läsare. Biljetter å Iduns expedition, Mästersamuelsgatan 45.

bland Era korrekturläsare till det. (Han lyckas nog ändå inte). Med fotot är det svårt. Jag har en systerson som gjort mig utmärkt; jag beställer hos honom nya. Men han är ett »kulturens offer» — ska ta studenten i vår! Så att »moster» får bida, det är klart. Men jag har en amatörbild, jag sänder Er (som Ni ju kan ta en bröstbild av) och själv behålla det lilla här.

O, andarna! (författarinnan hade blivit ombedd att skriva något i samband med då debatterade spiritistiska fenomen. Red. anm.) Jag vill ej skriva om dem ty — ja jag ville ej säga det fula jag hade i munnen! (Det var »svärjord»!) Man blir så argt ledsen när man tänker på det! När mamman till min nämnde systerson (= min syster fru Rasmussen) var 9 år gav hon ypperliga psykografvar! Hon lurar Er! sa' jag. (Hon var min elev!) Så kvick är hon ej, sade min far och mor. Pang, om några år bekände hon, att hon varit en »rackarunge» (ty sådana ha funnits före Ester Blenda).

Var nu inte alltför ond på mitt korrektur!»

»Honorar blir väl det för andra i min åldersklass vanliga», skriver hon helt blygsamt vid förfrågan om de anspråk hon i ekonomiskt avseende ställde på sina memorarer. »Jag är ej förnämligare än de andra som skriva i Idun!» Anspråklösheten kommer också till uttryck då Idun i december 1922 haft ett uttalande att om någon borde Ellen Key fått Nobelpriset. Det är då hon tillskriver de »goda gossarna och vackra flickorna»: Vilja Ni skaffa Er smäll på fingrarna? Hur kunna Ni skriva sådana tokerier som om Nobelpris till E. Key!!! Det finns ej tillstymmelse till grund mer än att snälla finska flickor — de skola också få sin badstu! — kommit med samma barnslighet! Tiden är för allvarsam att spilla tankar på tocket.

Man har ändå på känn att Ellen Key icke skulle uppfattat det som »fullständiga tokerier» ifall nationen hedrat henne på samma sätt som Selma Lagerlöf. Svenska akademien var väl ej hennes skötebarn allsedan den tid då dess ständiga sekreterare Wirsén tilltrödde sig att värdesätta henne med benämningen »patentfjolla». Ridderligheten tycks inte alltid varit den bland mänskliga dygder som satts främst av Akademien.

»Jo ni är — ja vad skall jag säga? En filur, det är alltför milt. Som ser mig på gatan och ej går fram till mig, föreställer Er och vädjar till mitt samvete!?? Ty detta har kvidit som en nyfödd blind valp när jag tänkt på mitt löfte till Er.» Det temperamentsfulla utdraget ur brevet från november 1922 rör ett besök författarinnan gjorde i Stockholm och löftet gällde de omtalade minnena vilkas nedskrivande länge legat henne i hågen. Tyvärr sköt hon alltför mycket upp att ta itu med det. 1922 skriver hon att hon skall börja »men först efter midsommar 1923 — men då säkert om jag lever». Men det kom så mycket annat emellan. I maj förra året skriver

(Forts. sid. 479.)

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS. I NAMNET — EASTMAN KODAK COMP. — PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM
ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG - MALMÖ - STOCKHOLM

SKISSER FRÅN KONTINENTEN

C A R R O S .

LANGT BORTA vid jätten Mont Pelat, som reser sitt 3,000 m. höga massiv mot skyn, rinner floden Var upp. Där är ett vilt och oländigt bergsland med gapande klyftor, karga högsätter, snöiga tinnar och här och där en mera gästvänlig dal, i vilken odlingarna lysa gröna med bjärta fläckar av skära körsbärsträd. En och annan by klamrar sig fast vid något av klipputsprången, man ser riktigt hur den bemödar sig att få fotfäste på branten och inte rutscha ner som en lavin av sten och murbruk.

Vy av Carros.

Men floden ägnar människoboningarna så liten uppmärksamhet. Den störtar bara vidare på sin halsbrytande färd och lämnar byarne åt sitt öde, den gräver sig en djup fåra där vattnet stänker och porlar i obändig livslust — bergens kristallklara, akvamarinskiftande vatten som är kallt och friskt och har en smak av hälsan själv.

När Var hinner litet längre ned ändrar den karaktär allteftersom dalen vidgar sig. Det sprudlande humöret avtrubbas och övergår nästan i lojhet, friskheten är som bortblåst, vattnet blir grumligare för varje tillryggalagd kilometer och ser närmare mynningen ut som buljong. Till sist rinner floden helt makligt i sin breda bädd av runda kiselstenar, vilken så här års förefaller aldeles för vidlyftigt tilltagen eftersom snösmältningen ännu inte börjat på allvar vid källorna. Bara den djupaste strömfåran är vattenfylld och på ömse sidor utbreder sig ett sterilt bälte av grå bullerhallingar, där på sin höjd en nässla eller några tovor strävt gräs slagit rot. Kanske har också en törstig mula förrirat sig i stenöknen och staplar i väg på det lösa underlaget för att nå vatten.

Knappt tar kiselbädden slut förrän trädgårdarna börja. Begonians skära blomklasar, lövkojans prunkande facklor, rosens förnäma flor och krysantemumens uddiga stjärnor trängas riktigt om utrymmet. Frukträderna stå till fotknölnarna i sina egna blommor och där solen gassat som mest börja redan orangernas knoppar svälla. Litet högre upp på sluttningarna ta de silvergrå oliverna vid, under vilka ängarna skymta som ljusgröna flossamattor med insprängda mönster av bleka gullvivor och violetta anemoner. Så kommer kanske ett strängare bälte av barrskog och därovan stiga bergens nak-

Med en palett från vilken det lyser av klara, livliga färger målar prins Wilhelm här ännu ett av dessa pittoreska små samhällen invid Rivieran, om vilkas existens få svenskar haft en aning förrän prinsen nu upptäckt dem.

na väggar mot en knallblå rymd, hägnande all denna härlighet mot objudna nordanvindar eller näsvisa bourrasker. Det är, i ordets vidsträcktaste bemärkelse, »ett yndigt land» som vattnas av Var. Försynen måtte ha varit på särskilt gott humör när den skapade denna fläck av Europa ty här finnas nästan alla klimat sammanträngda inom ett snävt begränsat område, från subtropisk hetta med dess ypperliga flora till vit vinter bland fjällens snö. Som ett exempel kan nämnas att samma dag en av kustens stora nöjesstäder hade sin blomstercorso, annonserade tidningarna distriktsmästerskapstävlingar på skidor två timmar därifrån. Höves mer bevis på den omväxling trakten har att bjuda på?

Utefter floden ligga en rad små pittoreska orter, vilka antaga en allt vänligare men också banalare uppsyn ju mer de närma sig kustens mondäna stråk. De riktiga kråkvinklarna ha räddat sig högt upp på sluttningarna varifrån de se ut över dalen med en karsk och bister min som om det vekliga livet därnere inte alls angick dem. Där sitter t. ex. Roquette som ett ruggigt getingbo på sin ogästvänliga kägla, mitt emot kröna le Broc och Carros var sin svårtillgängliga knalle. Ur målerisk och arkitektonisk synpunkt är särskilt den senare anmärkningsvärt väl belägen. Husen omsluta kompakt bergets kärna i vilken de tyckas vara fast infogade, de rada kubistiskt upp sig med gavel vid gavel och bilda

en helgjuten stadsbild, som har något förnämt konstnärligt över sig. Själva krönet behärskas helt och hållet av släkten Blacas' ärevördiga borg, en imponerande fyrkantig byggnad med runda torn i hörnen. Man frestas nästan att tänka på Uppsala slott i förminskad skala, fast färgen är grå och takresningen lägre.

Kommer man borgen närmare inpå livet försvinner emellertid intrycket snabbt. Där härskar det vanliga förfallet, den mest uppenbara vanvårdnad gör sig påmind

både utan och innan. Ena tornet är nästan borta, av den långa altan, som tydligen löpt kring större delen av byggnaden, finns ingenting annat än några utstående marmorkonsoler i behåll. Väggarna bukta och valven svikta, sprickorna äro på många ställen så breda att man kan se rakt igenom. De flesta fönster gapa likt tomma ögonhålur, bara på sydsidan bor ännu folk. Där har man rivit ner en hel del av den gamla muren och i dess ställe byggt upp en avskräckande ful fasad med moderna putsytur i snusgul färgschattering och med blänkande fönsterglas, bakom vilka koketta spetsgardiner skymta. Det hela verkar som om man klätt ut en grånad krigsbuss i förkläde och bindmössa för att riktigt kunna göra narr av honom.

Stackars hederliga åldring, som ridit ut så många stormar och trotsat hundratals beläringar, som sett så mycket blod flyta i kapp med landets eget söta vin och aromatiska olivolja, nog hade du varit värd ett bättre öde på gamla dar än att skändas av pietetslösa klåparhänder och få en dylik ny klut påsydd din slitna brynja! Sannerligen om det inte varit bättre att vinden behindrat fått virvla igenom din ledbrutna kropp tills du en vacker dag legat där som en hjälplös ruin, vördnadsvärd ännu i ditt fall och obeboelig, men förskonad från vidare profanering.

Och dock tänker man med vemod på den tid som måste komma. Trots det tafatta försöket att rädda södra längan är hela byggnaden ändå tillspillogiven, det kommer inte att dröja många år förrän den aldeles fallit ihop. Salarna gapa tomma, i spislarna har ej eldats på generationer, golven hålla knappt att stiga på och en efter en

(Forts. sid. 478.)

BAKA MED

EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

E L L E N K E Y

T V A F Ö R F A T T A R I N N O R

En karaktäristisk bild av sierskan och barnavännen. Amatörfoto från i somras, taget på Strand av Jalmar Furuskog.

EN KVÄLL VID VÄTTERNAS STRAND — så minns jag kanske bäst Ellen Key.

Hon stod i Sverkerkapellets dörr mellan de bägge underligt rundnötta och blanka stenarna i muren, där generationer kysst helgonets skrin.

Bredvid mig på en sten satt en ung kvinna — hon är nu död, hon också — vilken kommit för att söka Ellen Keys råd i en samvetsfråga, som rörde hennes äktenskaps vara eller icke vara.

Så kommo ju otaliga unga människor till Ellen Key — »så generade och försagda», brukade hon själv skämtsamt förklara — »men när de varit hos mig en stund är all respekt borta». Med andra ord: ungdomligt intuitivt hade de känt värmen, elden, livet hos detta underverk — en genial personlighet — smälta utanverksmänniskan hos dem, med dess respekt för yttre ting: ryktbarhet, ålder, värdighet — hela det konstgjorda, officiella yttre apparaten, vilken så ofta döljer frånvaron av kärna. Här, hos Ellen Key, var tvärtom allt väsentlighet, och inför det blevo de själva väsentliga. De grepos av längtan att anförtro sig helt och fullt till denna gamla, visa biktmoder, vilken tagit mot generationers förtroenden. De avvaktade hennes råd med det förtroende man känner, då man märker att den rådande vet vad hon och man själv talar om — hur majestätiskt lyckans krav är och hur obarmhärtig tidens flykt. Hon förstod, kände de, det berättigade i deras beslut att snappa till sig en enda sekund av lycka undan förintelsen.

Kravet på nuet, som en lika viktig del av evigheten som den del, vilken gått före det eller den del, vilken kommer efter — dess djupa dödliga glöd vila ju likt en aftonrodnad över hela hennes diktning. Tanken på livets korthet, ansvaret inför evigheten — de ha ju alltid givit hennes förkunelse så väl dess dionysiska yra som dess Thanatosallvar.

Men, tänkte jag, medan den unga kvinnan öppnade sitt hjärta för oss bägge, hur måtte inte Ellen Key i sin djupa fromhet ha lidit av att finna sin lära tagen till intäkt för ett självsvåldigt ögonblicksliv och köttslig njutningslusta. Hur många unga komma inte ihåg att hon ropat till dem: »Bli lyckosökare» — men huru få att hon

Portalfiguren och vår tids hjärta äro två epitet, som här ges Ellen Key i personliga minnesskildringar av två författarinnor. Anna Lenah Elgström skildrar henne som biktmodern och Alma Söderhjelm tecknar några livliga drag av hennes personlighet. Dessutom en liten bild från vår utsände korrespondent av Ellen Keys Strand, då flaggan sänkts på halv stång där, och av den sorg som råder hos granmar och vänner till henne bland bygdens folk.

fortsatt: »med de högsta krav på er lycka.»

»Sätt dig själv högt.» Även denna gång utmynnade hennes råd i detta. »Det som förstör din själ är rätt.»

Den unga blev helt tyst och blek. Kanske hon hoppats att den, som så brinnande talat om kärlekens rätt, skulle rått henne att släppa alla andra hänsyn. Så blev Ellen Key ju ofta förstådd. Jag vet att det var missförstådd. Ingen människa jag mött höll äktenskapet så heligt som Ellen Key, d. v. s. det av djup och varaktig kärlek helgade äktenskapet (antingen det nu var borgerligt, civilt eller samvetsdito). Hon förmanade alltid till en nästan religiös vördnad för den stora kärleken hos den, vilken, som hon sade »fått den nåden att kunna känna den.» Men, med den djupa, geniala känsla av livets eget sällsamma sätt att ta sin tid, att nysta upp sina hemlighetsfulla sammanhang, förmanade hon också alltid till tålmod, till aktsamhet och ömhet. Hon visste att människor ofta äro som rö för vinden, tomma kärll, fyllda av stridiga impulser och vindkast utifrån. Ätminstone på hennes äldre dagar (av de andra har jag ju inte personligt minne) hade hon ett mycket nyktert misstroende till ett sådant skröpligt väsens förmåga att i första taget bedöma sin situation rätt. Därav hennes ständiga ängsligt ömma: »Känn dig själv.» »Den som förstår sig själv, förstår sina verkliga behov, som är vaksam och väljande, så att hon aldrig kan nöja sig med mindre än sitt egenaste och aldrig förleades att gå ut över sina gränser, denna människa blir också hänsynsfull mot andra.» Så citerade hon den där kvällen sig själv.

Den unga kvinnan reste sig litet trotsig. »Ni tror att min etiska människa är starkare än min lidelsemänniska» — så ungefär vill jag minnas att hon sade, »men ni känner mig ju inte. Det är kanske tvärtom den senares väg som är min; det är måhända genom att följa min kärlek, som jag växer.»

Ellen Key svarade inte. Tyst såg hon henne gå, så vände hon sig till mig och sade sorgset: »Ja, men jag dömde henne ju inte. Jag vädjade ju blott till hennes samvetes, hennes egen viljas avgörande.»

Ack, trots Ellen Keys misstro till individ, vilken strålande tro hade hon inte till släktet! Dess ansvarskänsla inför sin egen höghet, sin kärleks helgd, sitt livs omätlighet.

Aldrig tröttnade hon att vädja till det ansvaret, att inskräpa sin tro såväl som sin egen brinnande kärlek till livets sköna under — högst, mest brinnande, emedan det var en del av evigheten. Just därför syntes det henne en synd mot den Helige Ande, att undertrycka dess yttringar, att stelna i dogmer och stänga in i länkar dess fria och oändligt skiftande väsen.

Hennes tro på livet var större än någon annans i vår tid. Med bibelns ord skulle

man vilja apostofera henne: O, kvinna, din tro är stor. Ske dig som du tror.

Och har icke redan något skett? Är det icke så att om vår uppfattning om äktenskap och kärlek, vår känsla av barnens helgd och ungdomens rätt till glädje, är friare och varmare än förut, så är det, om vi gå till grunden, delvis emedan Ellen Key levat, älskat och trott på oss. Och kämpat och lidit för sin tro också!

Så tänkte jag redan då, medan hon ännu var hos oss — i skymningen över den gamla slätten, så full av deras stoft, vilka en gång tillbett vid Sverkerkapellet. Det var som om allt där talat, vekt och högtidligt, inte blott om kärlekens makt, kärlekens oförstörbarhet, utan också om dess tillväxt, dess fördjupning. Inte längre död sten, utan levande ande. Icke längre döda former, utan »friheten som gör levande.»

Vi kvinnor ha ett stort arv i denna stund, tänkte jag, där jag satt vid hennes sida, som hjälpt till att göra det större. Jag såg henne där i porten till kapellet — och så skall jag alltid se henne, så som framtiden kommer att göra det, därom är jag viss — som en av portalfiguerna till den nya tiden!

ANNA LENAHELGSTRÖM.

Sin tids största kvinna.

Det är många som kan skryta med sin vänskap med Ellen Key. Jag kan det inte. Ätminstone endast helt obetydligt. Jag var aldrig lärjunge och blev aldrig av »de trogna på Strand».

Och ändå hyllade jag henne från början och ställde mig oförbehållsamt på hennes sida under stridens och förföljelsens tid. Den kvinnliga studentgeneration, som jag hörde till — och som var den första — hade redan själv satt upp hennes devis: »Bort från kvinnoskriket. Låt oss arbeta.» »Om tusen personer säga och skriva, att en kvinna kan operera men ingen kvinna någonsin opererat, så blir inte kvinnorna lyckligare därav, varken de sjuka eller friska», brukade på den tiden en av mina kamrater, nu framstående kirurg, säga. Ellen Key kom och sade detsamma. Vi aktade henne för det. Men hon sade också så många andra saker, alldeles för många tyckte nu vi. För varje bok hon skrev, kritiserade vi henne skarpare. Vi förstodo inte då, att människorna höra så ogärna, att man måste tala högt, tydligt och länge med dem för att få något att fastna i deras medvetande och minne.

Jag kritiserade henne också. Jag tyckte att hon talade om saker, som hon inte förstod. Men ju längre jag levde, desto mer uppskattade jag henne. Kritiken föll till marken, som de tunga fjädrarna när man plockar dun. Jag började förstå hennes historiska betydelse, den av företeelse i sin samtid. I allt vad hon skrivit började jag se annat än jag sett förr. Jag förstod, att vi alla, även jag, hade bedömt hennes gärning efter tidens sed, enligt manlig mätt-

Blodbrist
Fås å alla apotek — Begär originalflaska å kr. 3:50
IDOZAN A
svagt avförande.

övervinnes snabbt med **IDOZAN**,
erkänt bästa järnmedicin. Angriper
ej tänderna. Förordas av läkare.
Begär originalflaska å kr. 3:50
IDOZAN B
ej avförande.

AUX GALERIES LAFAYETTE

Modeller och prover till påseende hos
GALERIES LAFAYETTE AGENTUR

Begär våra kataloger.

Birger Jarlg. 29
STOCKHOLM

Riks 115 66
Norr 160 55

V Å R T I D S H J Ä R T A

H Y L L A E L L E N K E Y S M I N N E .

stock. Och den måttstocken höll Ellen Key inte. Icke så, att ej hennes geni kunnat mäta sig med vilket manligt geni som helst. Men hennes art var en särart: det var ett kvinnligt geni, kvinnligt sätt att se och tänka. Att hon lyckades, på en tid då denna särart knappast var känd och möttes av allt annat än välkomnande känslor, pressa respekten för kvinnlig mentalitet i samhället, inympa den i människosinnet, berodde av hennes personlighets genialitet och styrka. Den blev accepterad genom henne. Det är hennes jätteroll i den kvinnosaks historia, vilken hon själv icke upphörde att häckla och förkättra, just därför att hon kände sig så solidarisk med den, för att den fyllde hennes egen själ.

Ellen Key var kvinna alltigenom. Hon var dessutom en kvinna av sin tid och miljö, och den tiden och miljön bjöd, att en ogift kvinna skulle vara vad vi nu kalla »en typisk gammal fröken». Det är inte många som burit sitt Frökenskap med en sådan pondus och så stolt sinne. När folk på den tiden, ovana vid att en kvinna nämnde naturliga saker sunt och oförskräckt vid deras rätta namn, läste ut av hennes verk att hon var en lättfärdig person och ropte ve över hennes brist på moral, då log hon i sitt frökensinne, inte alldeles utan stolthet och fåfänga, och omtalade skrattande att hon utpekades som »väninna» till sin samtids största diktare. — »Ack om det vore så väl», berättade hon sig en gång högt och tanklöst ha utropat, när någon hade den sällsynta takten att i ett stort sällskap framföra till henne ett sådant rykte.

Själv förstod hon intet ont och hennes godtrogenhet gick till och med ibland alltför långt. Jag minns för ett kvart sekel sedan en afton hemma hos Oscar Levvertin, när hon omtalade ett »förskräckligt förtal» som hade utspritts om Verner v. Heidenstam i samband med någon kärlekshistoria. Hon berättade allt detta med många kommentarier och upprepade försäkringar om, att hon tillbakavisat förtålet, tagit på sin ed, att det var en evig lögn. Då böjde sig Heidenstam mot henne och sade vänligt: »Ellen lilla, du skall kanske härnäst vara lite försiktig med vad du tar på din ed!»

Hon var god. Hennes intresse för mänskligheten blev icke teoretikernas fanatism för folkens frihet. Individens välbefinnande och lycka låg henne alltid om hjärtat. Den sträckte sig till de minsta vardagssmått. Mitt första intryck av henne skall jag aldrig glömma. Det var i samma skaldekrets en afton. Jag kände mig främmande och landsortsmässig. Mycket och många som talades om, kände jag inte till. Jag satt som åskådare och åhörare och såg icke utan en liten smula avund på Ellen Key, som omringad av Sveriges mest lysande författare och omvärd av deras beundran var medelpunkten i deras krets. Strax efter kom hon till mig och satte sig bredvid mig och språkade. — Är ni rädd att gå ensam här i Stockholm på kvällarna, frågade hon. — Ibland, svarade jag. — För då vill jag bara säga, att, om ingen av de här herrarna föreslår att följa hem er, så

Ellen Key vid skrivbordet i sitt Stockholms hem vid Valhallavägen, där hon bodde under sina stridbaraste år.

skall jag göra det. Så ni kan vara lugn». Och när jag protesterade: »Ah, på mig går det inte någon nöd. Jag är gammal och får gå fullkomligt i fred vilken tid på natten som helst.»

Hon var alltid färdig att gilla, där hon fann något värt erkännande. Och nu kommer mitt skryt. Två gånger har hon glatt mig med gillande och beröm, som varit så mycket mer värdefullt, som det kommit opåkallat och spontant. Första gången vid min journalistiska debut med ett par kvinnosaksartiklar i Hufvudstadsbladet. Hon skrev då från Stockholm till mig och bad mig att sända henne en privatrecension över Livslinjer. Andra gången var för ett par år sen. Jag skulle dricka te med en väninna på Kompaniet, och satt och väntade på denna i terummet, då jag blev nerkallad till bottenvåningen. Jag fann där Ellen Key i sällskap med den väninna jag väntade på. Hon var trött och »ville inte störa oss i vår tedrickning». Hon ville endast, som hon sade »tacka» mig för vad jag skrev, »för», sade hon, »jag säger det jag alltid sagt, att svenskarna behöva litet salt». Hon hade kommit med för att säga mig det, »för jag vet av erfarenhet, att det kan vara roligt att se att någon uppskattar vad man skriver.»

Ellen Key var icke någon fanfar, i trots av allt uppseendeväckande hon skrev. Hon var icke någon flammande fackla. Hon var en låga, som spred ljus och värme och hade kraft att brinna länge och ihållande utan att förtära sig själv. Hennes eld kom icke från ett hetsigt temperament, utan från ett sjudande hjärta. Hennes fältrop till ärlig strid, till tapper attack på fienden, till rabulism och opposition, stammade ur samma rot, som hennes upprepade maningar till moderation och misskund, i hennes naturliga godhet.

Hon har varit sin tids största kvinna. Sin tids hjärta. Därför är det så tyst i dag, när det hjärtat har upphört att klappa.

ALMA SÖDERHJELM.

»Den goda Fröken Key». Strand och Ombergfolket i sorg.

Liksom det varit storm och sol och vår över Ellen Keys levnad, så hade även naturen hyllat henne med dessa hennes attribut, då hon för alltid lämnade sitt hem vid Vätterns strand. Men det fanns också något av en tröstsam symbol i den vemodigt vackra bilden av Ellen Keys vita slott, där det låg skyddat och varmt av Ombergssmassiva granar för den rivande nordanstormen och inbäddat i blåsippor mot vattnets glittrande solflöde. Till Ellen Keys bår nådde endast sol och lä och vårbloomor fram. Stormen stannade som avlägset brusande musik.

Under sin livstid var väl Ellen Key aldrig ensam. Hon var biktmoder och serska för alla och envar, för varje medmänniska stod hennes dörr öppen så att hennes vänner nästan blevo lite betänksamma och stötta att ingen var förmer än någon annan. Men när döden kom, då ville Ellen Key vara ensam, då hade hon bett att allt skulle ordnas så enkelt och stilla omkring henne som möjligt. Hon hade givit bevekande föreskrifter om sin sista färd. Inga andra än hennes allra närmaste finge se henne som död, hon ville icke svepas, endast bäddas i ett gammalt handspunnet lakan från barndomshemmet och inga hyllningar, inga blommor, inga parader. Därför är det så tyst och stilla kring Strand, sedan Ellen Key för alltid slutit sina ögon därinne. Endast flaggan på halv stång vittnar om sorg. Och en och annan vördnadsfull blick som från vardagsbestyr och

(Forts. sid. 479.)

**CAP
KAKAO**

skiljer sig från all annan kakao genom sin rena, kraftiga och härliga kakaosmak

N E R V Ö S A B A R N

EN ORIENTERING OCH NÅGRA GODA RÅD I EN MODERN SJUKDOM. AV DR JAKOB BILLSTRÖM.

»DET FINNS INGA NERVÖSA BARN, bara nervösa föräldrar» är en paradox, som man ofta hör utslungas. Men det är nog ej så sällan, som barnen göra föräldrarna, speciellt mödrarna nervösa. Det talas nu för tiden så ofta om nervositet, kanske allt för ofta t. o. m.; det är ej alls så säkert eller bevisat att nerverna nu för tiden äro sämre än förut; det enda som är säkert är att påfrestningen på nervsystemet är större nu än förut och att därför en del svagheter hos somliga framträda, där ett lugnare liv aldrig skulle uppenbarat någon neuros.

Av de organiska sjukdomarna är det framför allt den s. k. sömnsjukan eller hjärninflammationen, och ibland även danssjukan, vilka kunna giva upphov till en del nervösa eller psykiska rubbningar; hos barn som genomgått sömnsjukan ser man understundom tillstånd liknande moral insanity.

Av en stor men ännu ej fullt utredd betydelse för uppkomsten av nervösa sjukdomsbilder äro rubbningar hos de s. k. blodkörtlarna eller interretoriska organen (sköldkörtel, binjuror etc.) och hos det s. k. vegetativa nervsystemet (sympatiska och parasympatiska), vilka i en del fall kunna synnerligen framgångsrikt behandlas.

Det för närvarande för icke-läkaren största praktiska intresset vidlåder emellertid de mera rent psykiska symptomen, av vilka en hel del grupper förtjäna ett särskilt omnämnande, då först och främst ångesten och fruktan.

Mången vuxen skrattar åt barnångesten vilken synes dem löjlig eller åtminstone så obetydlig. Detta betingas av den vuxnes vanliga fel att fästa sig vid barnets yttranden i stället för att forska efter den mening, som barnet lägger i detsamma. Beträffande ångesten så fäster den utomstående sig blott alltför ofta vid dess objekt t. ex. vid fruktan för sotaren, för polisen etc. eller vid den vanliga mörkrädslan eller något sådant, som jag hörde en liten gosse klaga över varje kväll, att han var så rädd, att fåren skulle komma och bita honom. Föremålen för ångesten äro ju löjliga i förhållande till sin verkan, men denna verkan är långt ifrån att le åt. Vilken tortyr, ofta årslång, kväll efter kväll en sådan ångest är för ett litet barn, kan man med god vilja förstå, ifall man erinrar sig ur sin egen erfarenhet någon gång då man har känt en, som var och en tror, logiskt motiverad ångest inför en hotande situation, om man då tänker sig den upprepad och upprepad i det oändliga, och det just i den ljuvliga stund, då man ligger och skall vila och somna, och hur sömnen då jagas bort av fruktan.

Frånsett det rent subjektiva lidandet, som i ett sådant fall är onödigt och grymt kan en allvarlig framtida skada uppkomma hos det lilla barnet med dess ångest, i det att denna ej så sällan ger upphov till allvarliga så kallade nervösa rubbningar.

Man har att skilja mellan den medfödda och den förvärvade ångesten. Den förra manifesterar sig redan under de första levnadsmånaderna i det abnormt känsliga nervsystemet och de intensiva olustreaktionerna inför ganska obetydliga sinnesintryck,

Nervositeten är en modern sjukdom, som man gärna talar om nu för tiden och som inte ens lämnar barnen fria. Den kände psykiatrikern dr Jakob Billström höll nyligen ett föredrag i ämnet nervositeten hos barn och på grundval av detta har han här i kortare drag för Iduns läsarinna pejlut det aktuella ämnet, som varje mor och mälsman har intresse för.

ja ibland t. o. m. inför varje plötsligt sådant. Detta tillstånd av abnorm känslighet och intensiva reaktioner kan ju aldrig försvinna hos individen men innebär å andra sidan en möjlighet för den därmed behäftade att rikare rustad träda ut i livet, därest han lämpligen fostras. Här får man bestämt varna för varje så kallad härdning, men å andra sidan fasthålla vid att uppfostrans uppgift för dessa individer är att stärka deras motståndskraft.

Den förvärvade ångesten inträder hos ett normalt barn förr eller senare. Det är uppfostrans sak att använda denna ångest i dess egenhet av straffhot, men å andra sidan dels se till, att den hålles inom måttliga gränser och dels går i ändamålsenlig riktning.

Ångesten är en normal skyddsreflex, vilken dock kan innehålla fröet till en sjukdom i framtiden: jobber, tvångstankar, vidskepelse, nattskräck etc. Mindervärdighets-

Ebon Strandin är en mångfresterska, som inte nöjer sig med sina framgångar som dansös. Operetten har nu lockat henne och i Oslo har hon gjort en lyckad debut i Orloff, där hon sjungande, dansande och temperamentsfullt uppbär den kvinnliga huvudrollen.

känslan hos barn bör beaktas i samband med ångesten och med bestraffningar.

Ouppmärksamheten är även ett betydelsefullt symptom som kan härledas bl. a. ur tvenne rätt så olikartade psykologiska tillstånd: A ur inbundenheten med livlig fantasiverksamhet och flykt från verkligheten; B ur en abnorm avledbarhet och förströddhet. Det förra behandlas genom att varsamt väcka barnets intresse för omvärlden och det senare genom träning av uppmärksamheten och fostran till konsekvens och uthållighet.

Den sjukliga tröttheten kan dels betingas av den oro och spänning i vilken det nervösa och överkänsliga barnet går, dels av för mycket intryck, dels av olämplig studieteknik; ibland av för mycket läsande och för litet lek. Liknande gäller den nervösa tandvärken.

Av synnerlig vikt är att förstå trots och egensinne, (»negativism») (se Alfvéns lilla läsvärda skrift) om detta ämne, vilket ofta yttrar sig som olydnad, elakhet etc. och ej sällan är att uppfatta som en normal reaktion på en de vuxnes kränkning av barnets personlighetskänsla eller som ett uttryck av den mindervärdighetskänsla, av vilken så mångt barn lider. Ibland kan en olydnad tillkomma av ett behov för barnet att övertyga sig själv om sin kraft och frihet (intelligentare barn) eller för att göra sig gällande över kamraterna (svagt begåvade barn). I dylika fall ser man ofta en förunderlig verkan av miljövaxling.

Egocentriciteten hos barn är något annat än hos vuxna, men behöver handledning; utvecklande av altruistiska och sociala instinkter.

Barnlögnen är en komplicerad fråga; barnen sakna det abstrakta begreppet sanning och hava i början svårt att skilja upplevat från drömt, fantiserat eller berättat. Man måste därför träna upp iakttagelseförmågan och förmågan av återgivande. Allvarligt och ofta ödesdigert för framtiden är den för en del ibland mycket intelligenta barn förekommande benägenheten att berätta om äventyr och dylikt, som de själva diktat ihop och på grund av sin livliga fantasi ofta själva tro på eller åtminstone få omgivningen att tro på.

Moral insanity och imbecillitet äro viktiga men svåra frågor.

Barnahysterien är mest att betrakta som en social sjukdom d. v. s. individens abnorma reaktion mot miljön eller på upplevelserna. Självuggestion och suggestion från andra spelar därvid ofta en stor roll.

Det viktigaste är förebyggandet av de nervösa tillstånden hos barn. Det är ofta bättre att föräldrar och uppfostrare rådgöra med en förständig lärare, om hur uppfostran och livet bör ordnas än, att låta barnet gå i långvarig behandling hos läkare eller fara till kurorter, då lätt ett förstört sjukdomsmedvetande och sjukdomsintresse kan framkallas. Ibland är det oundgängligt naturligtvis.

Tillräcklig sömn samt lugn i hemmet och stor måtta med förströelser äro betydelsefulla moment jämte fostran till livs- och arbetsglädje. JAKOB BILLSTRÖM.

INREGVARUMÄRKE

LEJON

STRUMPOR & VANTAR

äro kända för
slitsstyrka, god passform och förstklassigt utförande

V A R A E L L E R I C K E V A R A ?

HAR OPERETTEN ALLTJÄMT SITT BERÄTTIGANDE? NÅGRA EXPERTER HA ORDET.

En som tror på operetten.

är professorskan Rosa Sjöstedt, för teaterpubliken mest känd som Rosa Grünberg alltsedan den tid då hon skördade segrar som dess förklarade gunstling:

Om jag tror på operettens framtid i Stockholm? Ja, obetingat. Min erfarenhet av operetten som teatergenre är, att den alltid förefaller mig vara publikens förklarade älsklingsbarn såväl här i Stockholm som i hela Sveriges rike, och jag tror också, att det så skall förbli. Hemligheten därav ligger i dess eget älskvärda kynne innefattande både löjen och tårar, mest det förra, vilket alltid vinner genklang i den stora publikens hjärta. Den innehåller ofta en betagande musik, ibland riktiga pärlor av vackra och lustiga melodier, vackra uppsättningar, piffiga toiletter, och icke minst ett inslag av komik, som mycket lyckligt kommit till sin rätt hos oss tack vare ett par komici av Guds nåde.

Att Oscarsteatern nu blir förvandlad till talscen, hänger ju innerst tillsammans med de ekonomiska förhållanden, som beröra direktör Ranfts hela teaterverksamhet, och kan därför ej på något sätt läggas operetten till last såsom en konststart, vilken skulle stå lägre i publikens smak. Tvärtom har jag tyckt mig märka, att Oscarsteatern gått mycket bra detta spelår, och vissa pjäser varit stora succèer. Detta har emellertid ej varit tillfylles för den ekonomiska bärkraften, och något statsbidrag som stöd har direktör Ranft aldrig haft. Till all olycka brann Svenska teatern ner, en stor personal, som slukade ofantliga summor, stod utan scen att spela på, och dir. Ranft fick en stor inkomsttkälla mindre för det helas uppordnande.

Stockholmarnes kärlek till operetten skall ej svika, det hoppas och tror jag; och jag kan därför blott lyckönska såväl dessa som dir. Ranft till den nya fågel Fenix-operett, som snart skall uppstå på Vasateatern.

Rosa Grünberg-Sjöstedt.

En kompositör har ordet.

Ture Rangström hyser inte alls någon oro för operettens framtid:

Varför denna förtvivlade fråga om »operettens livskraft»?

Är operetten verkligen i dödsfara? Liksom Thalia härom året.

Ånej! Så länge människan bevarar förmågan att leka och sjunga och så länge en scen och en orkester i kvickhetens, humorns, gemytets och den lätta skönhets tjänst kunna illudera eller pånyttföda denna lek, så länge skall också operetten leva. Dödsfaran är ringa.

Men lär den svenska operettens tjänare, vare sig de äro direktörer, sångare, musikanter, målare eller författare, att denna lekfulla konststart i själva verket har de strängaste fordringar på sina utövare. Lär dem, gärna genom hård kritik, att operettens lättskörtade sånggudinna inte är nöjd med halvteater och allra minst med det fin de siècle-slarf, som ännu fortlever i våra traditioner.

Den operettscen, som ville våga visa, att

Operetten som konststart är här föremål för bedömning av några sceniska och musikaliska personligheter. Den nyligen inträffade teaterkraschen i Stockholm har givit anledning till att operettens vara eller icke vara brakts på tal. Här följande uttalanden av Rosa Grünberg-Sjöstedt, Ture Rangström, Hjalmar Meissner och Knut Nyblom.

dess lek var allvar, att den äger stil och stridbarhet, artistiskt medvetande, musikaliskt pli, skulle också vinna slaget. Den är välkommen! Ture Rangström.

Jazzrevyn är en slinka.

Varför är operetten egentligen så förkättrad? Den har dock — även i musikaliskt avseende — sin lilla uppgift att fylla. Om man bortser från en del svagare alster inom genren — sådana finnas ju också tyvärr — så innehåller en stor del av både klassiska och moderna operetter smekande melodier, artistisk instrumentationskonst, musikalisk spiritualitet, elegans, grace och gott humör. Dessa den lättare musans sympatiska egenskaper äro ju enbart av godo och kunna gott tjäna som välgörande stimulans efter en arbetsfylld dag, då kanske »Tristan och Isolde» och »Parsifal» äro för hårdsmälta. Har inte operetten någon annan mission här i världen så har den åtminstone den att motverka lägre konstarter som hota att aldeles förflacka den musikaliska smaken. Om operan är en »grande dame» så är operetten en kokett och kanske något frivol subrett under det att jazzrevyen och dess avarter äro slinkor.

Hjalmar Meissner.

Socker i paket är den senaste glädjande nyheten för husmödrar att fröjda sig åt. Svenska sockerfabrikerna ha i dagarna utsläppt fyra olika sorters sockerpaket. Nyhetens hygieniska fördelar inses lätt och att sockerpaketerna äro trevliga att handskas med ses av bilden ovan. Jäger, foto.

Tillbaks till de gamla goda operetterna!

Regissör Knut Nyblom — studentskildringens populära »Manasse» — har under sin långa teaterbana sett både operetten under dess glansdagar och dess förfall. Han drar sina paralleller och önskar att den gamla goda operetten måtte komma till heders igen när jazzflugan dansat sista varvet:

Ehuru jag — så länge jag minns — haft ett ovanligt gott skojhumör, erinrar jag mig, med vilket förakt jag i Uppsala bemötte mitt studentkotters lovsjunga av allt, vad operett heter. Någon gång under sista skolåren hade jag haft tillfälle att få se Emil Strömberg på scenen, och jag minns, hur jag kom förnärad hem och sade, att det var varken teater eller cirkus. Strömbergs pajazeriuppträde tilltalade mig inte alls, och det var väl anledningen till mitt allmänna missnöje med konststarten: operett. Så kom det en dag till Uppsala ett förstklassigt operettsällskap — det Fröbergiska. Av en ren händelse kom jag att smita med kamraterna in på den gamla teatern, och jag minns deras jubel åt min förtjusning och fullständiga omvändelse efter föreställningens slut. Det var »Läderlappen», man spelat. Kväll efter kväll satt jag sedan på teatern och såg »Sjökadetten», »Farinelli», »Gasparone»; — hela repertoiren — och jag hade roligt och jag njöt, ty det, som bjöds var konst.

Sedan dess har jag ju både sett en hel del operett och även ett år tillhört operettscenen, för 28 år sedan, medverkat i »Flickorna Michu», »Operabalen», »Geishan», »Frihetsbröderna» och »Fru Potifar» — inga fler! — och trots ett och annat undantag för senare tiders d. v. s. det sista kvartsseklets operetter — såsom den odödliga »Glada änkan», »Musette», »Höstmanöver», »Kyska Suzanna» och flera hör jag till dem, som inte kan fatta meningen med den moderna operetten. Den är för mig varken revy eller varieté, och jag förstår egentligen inte, var den som konststart hör hemma.

Ingen vet ju ännu vad den nu lyckligen räddade operettensemblen i Stockholm kommer att bjuda på i höst, det gäller ju först och främst att sondera och tillgodose publikens smak för att ekonomiskt möjliggöra ett någorlunda drägligt existerande, men tillfrågad om min uppfattning om operett i allmänhet, måste jag ärligen bekänna, att jag för min enskilda del går och längtar efter hela galleriet av de klassiska operetterna, omsorgsfullt inövade med retoucherad tal- och även sångtext, omsorgsfullt och konstnärligt uppsatta i vackra färger och vackra belysningar utan kubistiska krumbukter eller annat sattyg och först och sist omsorgsfullt framförda utan pajazerier. Choser, tillägg och tilltag av goda förmågor, som älska sin konst och förstå det material, de handskas med.

Skall man verkligen behöva vänta en hel generation, innan den allt utträngande jazzen kan bli utvädrad och ersatt med något värdigare?

Knut Nyblom.

Av alla bakpulver man sett sägs Tomtens vara numro ett

LILLA KARIN OCH EN SÖNDAG

AV ERIK ZETTERSTRÖM.

DET HADE JUST BLIVIT VÅR. KARIN bodde vid en liten bakgata i utkanten av stan, men där var inte någon sol alls och inte någon allé med vackra gröna träd. Där var bara mörkt och kallt och råttorna sprungo tvärs över gatan. Och nyss hade ambulansen varit och hämtat portvaktsfrun, för hon hade hastigt blivit sjuk. Man stod i porten och talade om det, och frun i magasinet visste att dagen förut hade fru Lundin varit pigg som en mört. Man visste också, att mannen hade kommit hem berusad, men att han hade slagit henne det kunde man väl aldrig tro, fast nog hade man sina misstankar.

Sedan ambulansen svängt om hörnet, och man stått kvar en stund och lyssnat efter den, drog man sig småningom var och en till sitt. Frun i magasinet lagade middag och det osade stekt fläsk över hela gatan, en trappa upp satt Gustavssons pojke och spelade handklaver i fönstret, och mittöver piskade fru Binnström sina gamla mattor på balkongen. Över alltsammans vilade en bit blå himmel, men där kom aldrig någon sol. Och ändå var det lika mycket vår här, som därnere på promenaden, där människorna skrattade och visade sina nya kläder. När det började skymma, glittrade inga tusen lampor i färgrik prakt, nej, då tändes bara en ensam gatlykta och Gustavssons pojke spelade något mera känsligt, ty

han blev en smula melankolisk om kvällarna.

Klockan åtta kom Karin hem. Hon arbetade nere i stan och hade hundra kronor i månaden, men lämnade sjuttiofem hemma. Pappa arbetade inte längre och mamma

hjälpste till i husen, när man skulle ha några finare tillställningar.

Karin gick långsamt nedför gatan, och så stannade hon ett ögonblick och lyssnade till musiken. Sedan fortsatte hon förbi bygget, kom in på en liten väg och gick upp mot höjden. Där brukade hon sitta ensam om kvällarna och se bort mot stan. Det var så vackert därifrån. Alla de höga husen och kyrkspirorna blevo som silhuetter mot den ljusa kvällshimmeln. Det var nästan lika vackert som på en tavla hon hade sett.

Nu kom den unge mannen. Det var inte Gustavssons pojke med handklaveret utan det var en ung herre i skärprock och mjuk filthatt. En bit därifrån hade han ställt sin bil, och nu hade han också tänkt se på utsikten.

— Varför sitter lilla fröken här så ensam? sade han.

— Här är ganska snyggt, svarade Karin.

Han satte sig. De voro tysta en stund, och så frågade han:

— Vad tänker ni på just nu?

Hon smålog.

— Jag tänker på att det är söndag i morgon. Måtte det bli fult väder då!

— Det var en underlig önskan må jag säga, sade han. Jag skall fara ut till landet och önskar då att det ska bli så vackert

(Forts. sid. 480.)

EN LYCKLIG SEGRARINNA

OCH MR G. SOM TENNISPARTNER.

— NÅ, HUR KÄNNS DET?

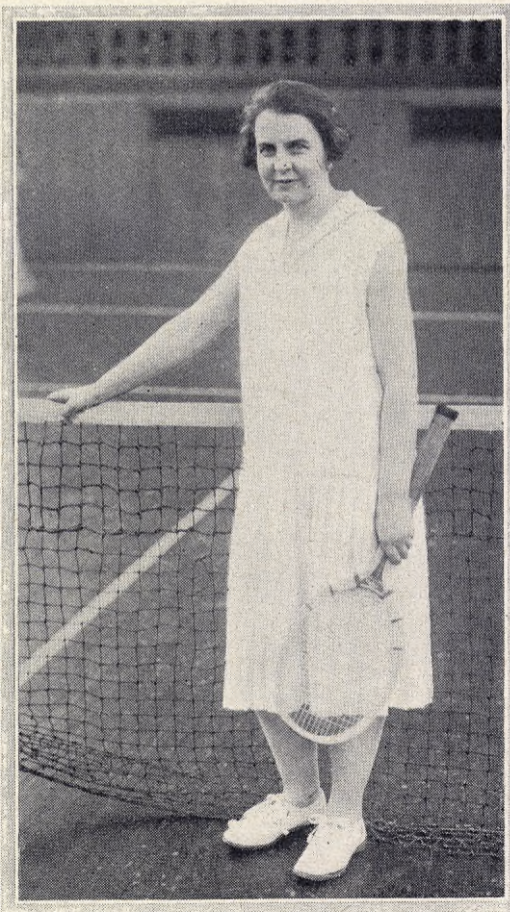
— Tack, bara bra, och mycket roligt.

Det är fru Sigrid Fick, som glädjestrålade delgiver litet av sina känslor inför sin glänsande seger i den historiska tennismatchen med mrs Mallory.

— Jag hade ju aldrig trott; att utgången skulle bli sådan den blev. Jag tänkte: Mrs Mallory, m:lle Lengens' besejrarinna — oövervinnelig! Men jag skall göra mitt bästa och i största möjliga mån söka rädda min och Sveriges ära. När jag så vann min första framgång i mixed blev jag mest förvånad och nöjd, att min prestige åtminstone något var räddad, i fortsättningen sporrade det mig. Vårt spel var ju mycket olika, kanske spelar jag mera med huvudet, som mina vänner säga, lägger mer an på placering av bollarna, då däremot mrs Mallory har en glänsande teknik. När slutligen segern definitivt var min, kände jag mig onekligen litet stolt å mina egna vägnar och när mr G. lyckönskade mig även å landets vägnar.

— Hurudan är mr G. som tennispartner?

— Som tennisspelare mästerlig och en underbar människa, blir svaret utan tvekan. I tennisklubben är han den mest intresserade av oss alla. Aldrig försummar han en match, om intet nödvändigt hindrar honom. En gång i veckan ha vi téer med alternerande värdskap bland medlemmarna, han är då den charmantaste och älskvärdaste

Fru Sigrid Fick.

kavaljer man kan tänka sig, och när han själv är värd, är han nästan stolt över sina kaksorter, dem han själv har valt. Ja, man kan sannerligen vara glad att ha ett sådant majestä, så enkel, naturlig, mänsklig och charmant.

— Hur kändes det rent fysiskt efter den stora matchen?

— Endast bra! Jag var borta på middag och dansade hela natten till klockan fem på morgonen. Sedan var jag uppe som vanligt klockan åtta för att skicka min lilla flicka till skolan.

Jag ägnar nämligen inte all min tid och alla mina intressen åt tennispelet. Jag har min flicka, även Martas bekymmer för mitt hushåll, vilket dock intresserar mig mindre, däremot är jag mycket road av sömnad. Att jag bibehåller min spänstighet så pass mycket, trots att jag inte tränar mer än jag gör, beror nog på, att jag aldrig är sysslolös; jämt har jag något för händer och springer och gnor ganska mycket. Redan som liten flicka var mitt bästa skolämne dessutom gymnastik.

Bra gärna ville jag nu begiva mig över till Amerika och där pröva en dust. Men även om dessa mina djärva förhoppningar sträcka sig utom möjlighetens gränser, känns det skönt att kunna lägga sig i graven med en någon så när berömlig gärning på sin meritlista som tennisspelerska.

 Beckers **LINOLEUMFERNISSA**
SPAR ARBETE OCH PENGAR
Säljes hos alla färghandlare.
A.-B. Wih. Becker, Stockholm

GAMLA PRÄSTGÅRDSMINNEN

EN PRÄSTGÅRD MED ANOR UPP TILL 1300-TALET.

NUTIDENS JÄKTANDE människor hava sällan tid — eller lust — att låta tankarna gå århundraden tillbaka i tiden. Dagens småsaker eller den stora omtanken för nuet och framtiden lämnar dem ej ro härtill.

Kommer man en lördagsafton att sitta på trappan till en gammal prästgård, kanske just i solnedgången, kanske just då helgsmålsringningen tonar över nejden — då — just då — finner man tid att lyssna till berättelsen om gångna tider. Många sådana stunder har jag tillbringat på trappan till Blacksta prästgård, fångad av stället stämning under det att gamle prosten, fången av samma stämning, ackompanjerar tankarna med att förtälja:

»En den ljuvligaste belägenhet har själva naturen behagat osparat skänka denna nejd. Minnesmärken från hednatider, runstenar, ättehögar och skansar förtäljer oss, att vi bo i en urgammal kulturbygd. Under 1870-talet fann man under en sten som sprängts, 300 silvermynt med grekisk prägel, en hälsning från Varingarnas besök på 900-talet.

Vem som byggt vår gamla kyrka?

Det är så försvunnet i glömskan, som hans kropp vid detta laget måste vara upplöst i stoft. De första bevarade anteckningarna om vårt kära tempel datera sig från 1600-talet. Om klockstapeln veta vi, att den tjarades år 1688 och att den år 1732 måste repareras på nytt. Den reparationen gjordes av en soldat. Ingen visste var han lärt sin konst, men att han inte lärt den i Phidias verkstad intygar resultatet. Nog av, klockstapeln tjänar sitt ändamål och klockorna, vilkas ljud vi nyss hörde förtona, hava ringt genom århundraden.

Vår prästgård kallades i gamla tider Dryckesta — namnet spåret tillbaka ända till år 1385. Man vet ej vilken tysk ande, som sedermera förbytt namnet till Trinkesta. Kanske var här förr värdshus. Så mycket är säkert, att då de s. k. prästborden inrättades överallt, då blev denna gården anslagen härtill och försedd med s. k. gårdsinventario, som år 1610 uppgives utgöras av:

1 st. laggil Koo
1 st. Tväggie Ahra stut
1 st. får
1 st. halvsliten rya
1 st. halvsliten wepa
1 st. utslit underbolser samt 2 spjäll, 2 lås för sockenbodarna och ett lås för nattstugkammaren.

År 1689 byggde Herr Per Burgius (då kyrkoherde) en byggnad, som år 1745 säges vara alldeles förfallen och då till största delen byggdes om. Ovanför den trädgården, som bestod av »utgamla äpple- päron- och kirsbärsträn» anlades då även en liten träd- och kryddgård. 1759 få vi veta, att husen

Blacksta gamla prästgård.

Idun har inbjudit sin läsekrets att lämna skildringar från svenska prästgårdar. Meningen har hörsammats av många och ur kulturhistorisk synpunkt är det glädjande att ha lyckats locka fram så många bra beskrivningar och interiörer från dessa herdatjäll. Vi börja här skildringarna med en artikel om Blacksta prästgård i Strängnäs stift. Pristävlingens resultat kommer sedermera att tillkännagivas.

i mangårdsbyggnaden äro försvarliga och att där underhålles en kammare i synnerhet för antikvitets skull» (från år 1689). »Trädgården tager åhrliga till, men skogen är ej lätt att akta för tjuvar.»

År 1804 byggde Fältpastor Thorberg »till egen bekvämlighet och prästgården till prydnad med dryg kostnad ett eget 2-våningshus under tegeltak med 7 rum.» År 1868 står fortfarande den resliga lönnen som gårdens vårdträd. Logglången fortsättes i rak linje västerut av vagns- höns- gås- och svinhus och bakom dem skymtar diverse byggnader för stall och ladugård. Till porten vid stora byggnaden ledde från gården en rak stentrappa på ena sidan kantad av en tegeltäckt utbyggnad och på den andra sidan prydd av ett berg. Trappan som vi nu sitta på, är av ek, berget är för länge sedan bortsprängt och terrasserna, kantade av häckar, tala nutidens språk. Trädgården, åter delvis »utgammal», drömer dock varje vår sin ungdoms dröm, när den kläder sig i sina skära slöjor.

Frågar du efter vilka människor, som kämpat, lidit och verkat här?

Nils Balck är den förste kände kyrkoherden. Omkring år 1579 (då den stora pesten rasade.)

Svens Gunnari var år 1593 en av dem, som vid religionsmötet i Uppsala underskrev dess beslut.

Nicolaus Marchelius var en dristig, lärd och berömlig man, hemma i all slags vetenskap. Han dog 1688. Så hava vi namnen Burgerus, Taxing, Gravius, Mellin. Lars

Hallman höll 13-dagen 1743 sin inträdespredikan och har på ett ställe antecknat: »Jag vet inte, om sockenbornas sinnen för min ankomst voro så vassa, som deras pennor, men det vet jag, att de sedan jag kom hit visat mig all den kärlek, som någonsin en lärare kan av sina åhörare begära.»

Det är tack vare Hallman, som vi känna Blacksta och Vadsbro socknars historia. Hans kulturhistoriska skildringar äro av stort värde och förvaras nu i landsarkivet i Uppsala. Han beklagar de få muntliga och skriftliga källor som stodo honom till buds i hans forskning: »Af så litet järn kan man inte begära större spik, och af så fattigt råämne intet hoppas ymnigare tilvärkning». Till undvikande av sådana svårigheter vädjar han till sina efterträdare, »att man efter man så länge världen står göra sig möda att för eftervärlden bevara

nuets händelser». Men det skulle dröja halvtannat sekel innan hans vädjan hörsammades. Vi känna under denna tid namnen Hallgren, Löf och Ekstrand, den senare kyrkoherde 1840—1867, en ärans man, aktad och värderad genom sin redbarhet och sitt ordningssinne» — — —

Den stämman som berättade om sina företrädare har tystnat för alltid. Prosten Gustaf Langborg skulle bliva den sista länken i den långa kedjan av församlingsherdar bosatta i Blacksta prästgård. Ung och full av kraft och energi tillträdde han sitt ämbete med dispens som Sveriges yngste kyrkoherde år 1868. Rakryggad och orädd, ledd av humor och förståelse, levde han för och med församlingarna. Generation efter generation följde han som präst och vän, mindes efter 52 årig tjänstgöring kanske ända till fem led inom samma släkt. Vad var naturligare, än att han skulle bliva den, som skulle fortsätta Hallmans sockenkrönika. Först vorden »gamle prosten», 80-årig och grånad, men med ungdomens spänstighet i sinnet, fick han tid att på allvar taga itu med detta arbete, då p. emeritus.

Det var när krönikans sista kapitel skulle dikteras, som döden stilla och omärkligt kallade den 84-årige — på dagen 60 år efter hans invigning till präst. Det var, då gamle prosten fördes till den sista vilan, som hans älskade församlingsbor för sista gången mangrant mötte upp vid den gamla prästgården i Blacksta.

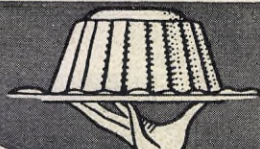
En ny, modern och vacker prästgård är nu uppförd i en annan del av socknen.

Du, som kanske någon gång föres förbi Blacksta gamla prästgård — stanna då en stund på trappan framför det öde huset, vila där en skymmande lördagskväll när helgsmålsringningen tonar över nejden och lyssna till den oskrivna sagan om de många, många, som där haft sin hemvist, sin fröjd och sin möda.

R. L—g.

EKSTRÖMS VANILINSOCKER

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

MARIA SKJÖLDEBRAND.
F. Wretman, Noor, Roslags-
bro. Änka efter godsägaren
G. C. H. A. Skjöldebrand.
75 år den 3 maj.

OTTILIA JERN.
F. Wærnmark, Stockholm.
Änka efter stadsmästaren,
vice konsult Gustaf Jern.
70 år den 5 maj.

ANNA WATZ.
F. Kullberg, Katrineholm.
Änka efter postmästaren C.
H. Watz, Kristinehamn.
70 år den 10 maj.

HILDA NORMELLI.
F. Claesson, Blankaholm, Sol-
stadström. Änka efter gods-
ägaren Alfred Normelli.
70 år den 14 maj.

HILDA HAGLUND.
F. Ekeröth, Älvöden. Maka
till kyrkoherden i Älvöden
G. Fredrik Haglund.
65 år den 27 april.

HILDA SANDSTRÖM.
Fru, Göteborg. Prakt. barn-
morska. Ordf. i Göteborgs
barnmorskesällskap. Verksam
inom sjukvårdsrörelsen.
65 år den 10 maj.

VALBORG OLANDER.
Fröken, Stockholm. F. d. ad-
junkt vid Folkskoleseminariet
i Falun.
65 år den 14 maj.

ENDIS BERGSTRÖM.
Fröken, Lund. Målarinna.
Dotter till kaptenen Leopold
Bergström och hans maka f.
Fägerskjöld.
60 år den 11 maj.

ELISABET FAHRÆUS.
F. Smerling, Västerås. Maka
till domprosten, teol. och fil.
dr Fredrik Fahræus.
60 år den 12 maj.

HULDA KRUSE.
Fröken, Stockholm. Lära-
rinna i Brunnerska skolan.
Dotter till auditören, v. hä-
radshövding A. L. Kruse.
50 år den 30 april.

MAJA LUNDQUIST.
Fröken, Boden. Inneh. Bo-
dens kappmagasin. Verksam
inom Röda Korset, Bodens
arbetsstuga, m. m.
50 år den 3 maj.

ELSA HALLENGREN.
F. Östergren, Hälsingborg.
Maka till förste stadsläkaren,
dr C. Birger Hallengren.
50 år den 13 maj.

MATILDA WEIBULL.
F. Ribbing, Sofieholm, Kulla-
dal. Maka till godsägaren
Alexander Weibull.
50 år den 13 maj.

KERSTIN WENDT-
LAND †.
F. Ohlsson, Stockholm. Änka
efter advokaten, v. härads-
hövding P. H. Wendtland.
* 1835, † den 3 april.

CLARA HAY †.
F. Sahlström, Jönköping.
Änka efter chefen för Jön-
köpings tändsticksfabrik, dis-
ponenten Bernh. Hay.
* 1840, † den 16 april.

ROSA NACHMANSON †.
F. Davidson, Stockholm. Än-
ka efter grosshandlaren Herr-
man Nachmanson.
* 1849, † den 31 mars.

WENDELA A:SON
FALCK †.
Fröken, Stockholm. Gymna-
stikdirektör.
* 1854, † den 10 april.

JOSEFINE EKSTRÖM †.
F. Gräsén, Stockholm. Änka
efter disponenten P. Ekström,
Malmö.
* 1856, † den 29 mars.

HILDEGARD HEIJKEN-
SKJÖLD †.
F. von Francken, Stockholm.
Änka efter läroverksadjunk-
ten Hjalmar Heijkenskjöld.
* 1859, † den 5 april.

GERDA HALLMAN †.
Fröken, Stockholm. Dotter
till grosshandlaren C. O.
Hallman och hans maka
född Sundblad.
* 1870, † den 3 april.

Guldbruna, rostade, frasiga — den bästa frukosträtten - - 6 à 8 öre per portion.

Posts majsflingor DUBBEL TJOCKA

ELDSVÅDAN. AV EBBA VON SETH

"Stockholm, du äst rikets Pol,
Sveriges stora Kongars säte;
Gud! I Norden Han dig läte
lysa städse som en Sol.
Af Gudsfruktan inom Stads
Fruktbar Handel på all Orter;
Gud, giv Frid i Dina Portar,
Lycka uti Din Palats."

Inskription med guldbokstäver
vid Hornstull på 1700-talet.

CHARLOTTE FÄSTE NÄLARNA I den sidenspända smärgeldynan och drog in sybordslådan med nyststjärnorna så det smälldes. Visaren på St. Jacobs tornklocka närmade sig två, och det var tid att klä sig till middagen. Det var en klar april dag med blånande dager, men Charlotte drog för draggardinerna och tände två toppiga ljus framför flickrumsspeglarna.

Inte för att det lönade mödan att göra sig vacker. Fru moder hade befallt fram den blommerade roben med svarta band, men för Charlotte själv var det egalt om hon kom både surögd och sjaskig till bords. Nu skulle han hit igen, den ovälkomne friaren, den avsuttne ryttmästaren, gamle baron Gyllenpamp. — Hon knuckte på nacken så att rispudret rök om de små öronen.

Därute bredde pigorna skinande vit damströmmel över matbordet, fyra bronskandelabrar stodo i en rak linje och amornerna kysste på fingret och logo och lekte tittut mellan rosenrankorna. — Nej, hon kunde inte tåla detta längre! Han skulle komma hit i kväll i stället, men det skulle också vara HAN med alla tre bokstäverna stora. Och de skulle allesammans åka till galaspektaklet på Operan, och han skulle få häkta fast pälskragen om hennes vita hals. Och vid hemkomsten skulle burgundern glimma i de sköra glasen, de små amornerna skulle le ändå skälaktigare och glädjen skulle sitta i högsätet...

I hårets åtstramade frisyra fäste hon en platt tearos. Två mörka ögon logo i glaset, hon var blek, men det var klädsamt med en halmgul robe med svarta bandrosetter. — Ack, att herr fader skulle vara så sträng, tänkte hon suckande. En brav karl var han, men inte för annat än kossor och får därhemma på Vahlsta. Det var alldeles justement vad som passade för en mössa. — Hon sträckte på sig. — Hatt var hon, och stursk var hon, såvisst som hennes Carl Fredrik Knagenhielm var den karskaste, modigaste ryttare, som burit en blå vapenrock vid Kongl. Majestäts Lätta Drogoner. — »Fanken skulle ta Gyllenborgens och hela hans anhang», hade han sagt, det var nog det allra värsta för herr fader, detta med politiken. Att den unge löjtnanten bara var en simpel adelsman, som platt ingenting ägde var kanske också svårt att lika. — »Käre fader», hade hon sagt med röda kinder och ännu rödare ögon, »hellre vandrar jag en gammal mö i graven än jag går i brudstol med tocken en som Gyllenpampen.» Men då talade herr fader om de tre feta skånska gårdarna, som stodo och väntade på en husfru. Och så hade lilla Charlotte flytt till farmor för att lätta sitt hjärta. Den gamla var blid och ljuv och mest lik en vit duva.

Hon suckade. Trösta henne, som bar på en så gruvlig sorg att aldrig kunna få den hon höll kär!

En liten historia om eldsvådan, som räddade
hjältinnan från en ovälkommen friare och
förde henne rakt i armarna på den drömde
hjäerten.

Och så blåste hon ut de två toppiga ljusen och trippade ut till sina nådiga föräldrar, som redan stodo på parad för att ta emot gästen.

Det hade blåst upp till en lätt vårbläst, som viftade lekfullt med de gamla damernas bahyttband och de små flickornas pannlockar. Vinden krusade upp vita gäss på Klara sjö och rev i tackel och tåg på bregantin Ulrika Eleonora och andra fartyg, som lågo förtöjda vid Skeppsholmen.

Där kom en ung och levnadsglad löjtnant flanerande utmed Östra Trädgårdsgatan. Han hade setat i ett glatt lag på värds- huset Blå Porten ute på Kongl. Djurgården, och mot slutet hade alla blivit upphetsade vid läsandet av smädande och lömskt tal ur flygbladet »Karbassen», där partistrid och hat förde pennan. Man hade druckit dragonpunch och pratat i mun på varandra, utan att veta att man upplevde den oroliga frihetstidens sista riksdagsår.

Nu tyckte den unge mannen att det var skönt att känna vinden fläktas om pannan. Han gick och tänkte på en ung fröken med mörka ögon, de hade råkats vid Loka surbrunn i augusti, där hon vistats med sin farmor. Tack vare dennas gikt och podager hade de unga tu haft en kort och romantisk tid. Flickebarnet hade varit herdinnan i en fransk komedi och hennes ögon hade blixtrat alltför mycket mot den unge officeren, men hon var omgiven på alla sidor av en ganska barsk pappa och en fet och maliciös mamma. Tre gånger hade han fått bära dennas lurviga knäracka till brunnsdrickningen ottdags på morgonen, men bara en endaste fattig gång hade han kunnat stjäla sig till en tète à tète med sin sköna. Men det hade varit nog. De båda unga hade gjort upp, att de måste råkas i det kära Stockholm på hösten, och sedan

Kring dagens bibelord.

Utvalda för Idun av prinsessan
Ebba Bernadotte.

O att Du ville välsigna mig — och låta Din hand
vara över mig! I Krön. b. 4: 10.

Det är Herrens välsignelse, som giver rikedom.
Ordsp. b. 10: 22.

Bättre är något litet med Herrens fruktan, än
en stor skatt med oro. Ordsp. b. 15: 16.

Välsignelser komma över den rättfärdiges huvud.
Ordsp. b. 10: 6.

Välsignad är den man, som förtröstar på Herren.
Jeremia 17: 7.

Jag skall välsigna dig — och du skall bliva en
välsignelse. I Mose-b. 12: 2.

Haven tro på Herren eder Gud, så skolen I
hava ro. II Krön. b. 20: 20.

Kärlek från vår Gud
Väller stilla ut
Som en källa frisk och ren,
I dess bölja klar
Där den djupast var
Gömmes livets ädelsten.

hade de varit djärva nog att arrangera ett rendez-vous till häst vid Hornstull en blåsig oktobermorgon, då unga nåden skyndat sig från herr fader, ölosten och rågskorporna. Men sedan hade han tyvärr blivit bortkommerad till Finland sex månader, skriva hade han icke vågat, och nu trodde han att hennes flyktiga flickhjärta glömt bort honom.

Det hade börjat skymma på, väktaren tutade i St. Jacobs kyrkotorn och två brandvakter kommo långsamt gående mellan Kongl. Trädgårdens planer och träd. Den ena av karlarna bar en skramla och en brandsax, den andra bar ett läderämbar och en brandyxa. De döko upp överallt i staden vid denna tid på dygnet, alltid gingo de två och två och till deras viktiga åligganden hörde »att se upp för eld och tjuveri, taga bördor från misstänkta individer, taga vara på hittegods samt hålla ordning på överlastade personer.» Dessutom skulle de »bemöta allt folket hövligt.» Nu gingo de artigt ur vägen för den unge löjtnanten.

Denne kunde omöjligt få sin svartögda fröken ur tankarna. — Var fanns hon nu? Var hon glad eller sorgsen, tänkte hon någonsin på honom? Då blev den unge mannen plötsligen uppväckt ur sina drömmar vid att klockorna började ringa i St. Jacob. Och snart klämtade det från de fyra malmarna. — Elden var lös! På Brunkebergsåsen hade man nu firat upp lyktor för att varsko allmänheten, strax därpå sköts styckeskott från Skeppsholmen; trumvirklar ljödo som ett smattrande dån på gatorna, vilket överröstades av klockeklangen. Då körde Kongl. Stallets hästar ut och spändes för sprutorna i spruthuset, bagare och bryggare strömmade till med sina dragare, det gnistrade under hovarna, och så bar det iväg till Drottninggatan, där ett svagt eldsken lyste upp himmelen.

Det var en stor uppståndelse på gatorna, den unge löjtnanten banade sig väg genom folkhoparna och snart var han framme vid Drottninggatan utan att veta att det brann i hans tillbeddas hus.

*

Vaxljusen osade, blommorna duvnade och Charlotte hängde med huvudet. Ryttnästarens vältalighet överflödade; skulle aldrig denna långtråkiga middag ta ett slut? Satt han icke där, Gyllenpampen och såg ut som en gammal gipskatt, självsäker och uppblåst var han. — Om det ändå kunde komma en orkan och lyfta honom med sig!

Då hände det något. En av huspigorna kom in genom salsdörren som skjuten ur en kanon, i händerna höll hon ett stort fat med pastejer. — »Det brinner», gallskrek hon, och så tappade hon fatet.

Charlotte mindes bara att hon ryckte upp balkongdörren. — Frisk luft — höll hon inte redan på att kvävas. Hu vad hon huttrade och frös och blåsten slet i hennes lätta schal. En brandvakt hade redan klättrat upp på en smal stege, som han lutat mot balkongräcket; högt uppe över hennes huvud fladdrade små blåa lågor, som snabbt spredde sig utmed taklisten. Då störtade hon sig huvudstupa in igen, fastän brandvakten ropade till henne.

(Forts. sid. 481.)

Varför äro **KOBBS THÉER** så överlägsna och av verkliga thévänner så högt uppskattade? Jo, därför att de äro sakkunnigt sammansatta av de ädlaste och finaste thésorter, som produceras, att de äro blandade och paketerade på det mest hygieniska sätt och i de modernaste maskiner. Kontrollant: Stadskemisten i Göteborg Doktor J. E. Alén.

SKANDINAVISKT I STOCKHOLM

NORDISKA FOTOGRAFER UTSTÄLLA SINA BÄSTA BILDER.

Den andra skandinaviska fotografiutställningen pågår för närvarande — till den 9 maj — i Gummesons konsthall i Stockholm. Här några bildprov från utställningen.

Den käcka bilflickan hör till en av utställningens bästa saker. Jensen foto.

Mors hjälprea heter denna näpna lilla studie. Nils Beckman, Malmö, foto.

Till maskerad. I. Elleby, Köpenhamn, foto.

En lyckad bild av fru Naima Richter, f. Florman, i maskerad-dräkt. Ernest Florman, hovfoto.

En näpen barnstudie. Benkow, Malmö, foto.

G U S T A V I A N S K T

UR VÅRA VACKRA SAMLINGAR PÅ NORDISKA MUSEET.

Här får läsarinna en liten åskådningslektion, handlande om gustaviansk stil, som vi ofta tala om men vars karaktäristika vi inte alltid äro lika säkra på ändå. Bilderna äro hämtade ur ett nyligen utgivet mycket intressant häfte om Gustaviansk stil av intendenten Sigurd Wallin.

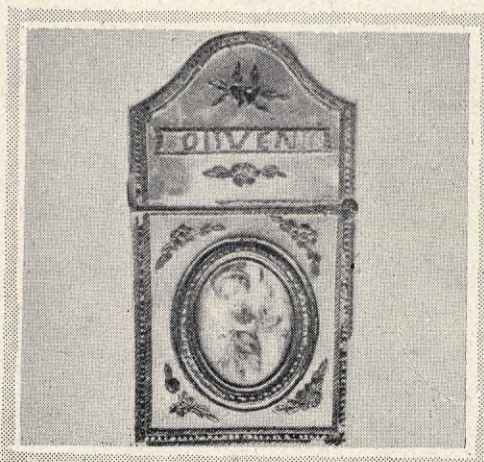
Det förnäma gustavianska silversmidet representerad av en sockerskål från 1780.

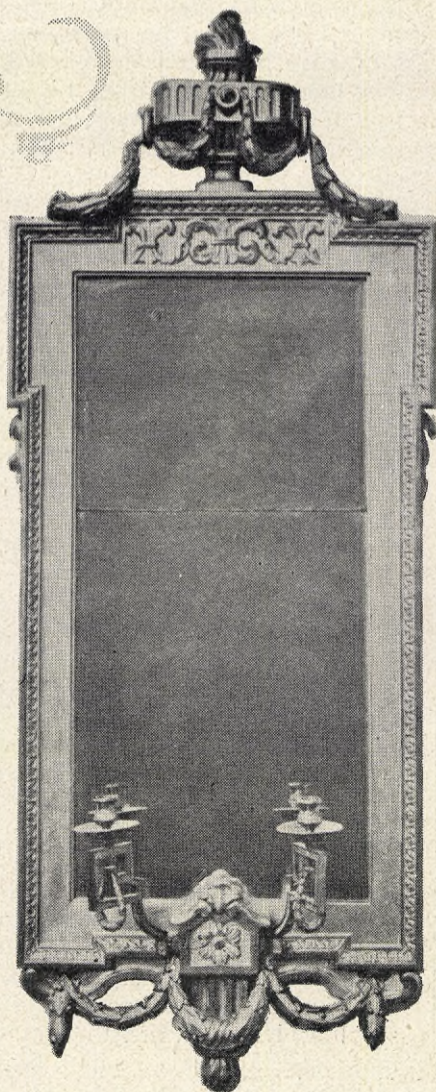
Det gustavianska vägguret av snidat och förgyllt trä är en vacker pjäs.

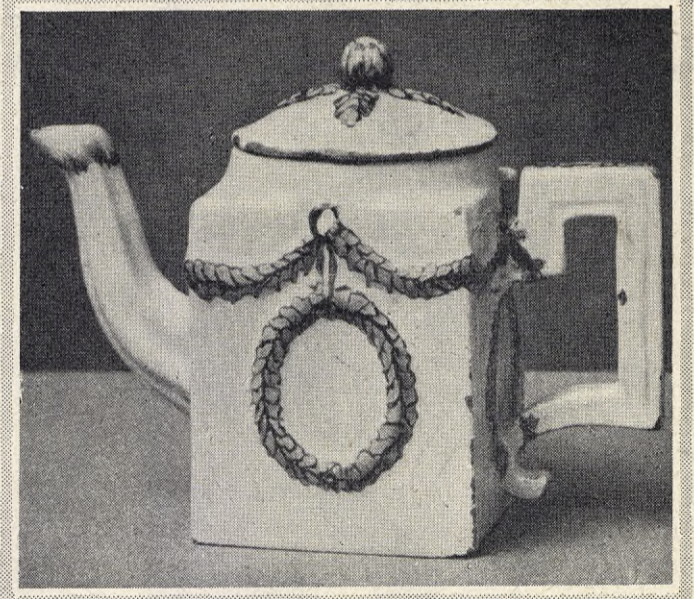
Den förgyllda bronzen spelade stor roll i gustaviansk stil och är materialet i denna ljusstake.

Fickorna på de gustavianska dräkterna rymde många små trevliga tillbehör som t. ex. detta etui av pärlmor med inskriften "souvenir d'amitié" för skrivplån och penna.

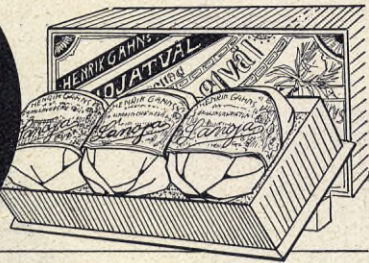
Den förgyllda spegeln hade en central plats i gustavianska rum. Här ett Stockholmsarbete från 1770.

Gustaviansk fajans är sällsynt, men här ses en tekanna i fajans från Peter Åkermarks fabrik i Sölvesborg, omkr. år 1780.

En gustaviansk kaffekanna i silver, utförd av guldsmeden Ryberg i Stockholm 1788.

Lanolja
TVÅL

Skyddar, renar
o. bevarar hyn.

Gahns
UPSALA

Gahns Tvålar äro sedan länge
kända såsom förstklassiga!
Lanolja-tvålen innehåller just
de ingredienser, som erfordras
för en klar och vacker hy.

Drick ur hälsans källa
varje dag!

TONAX FRUKTSALT
DEN UPPFRISKANDE DRYCKEN
FÖR HÄLSA OCH VIGÖR.

VALSMAKANDE HÄLSO-
OCH MÅLTIDSDRYCK.

HÖB DRÖG, FÄRGHANDL., APOTEK M. FL.
NR. 250 FR. FLASKA.
FR. EFTERKÖP FR. MALMÖ
(3 FLASKOR FRANKO)

AKTIEBOLAGET ALFRED BENZON & CO
STOCKHOLM MALMÖ GÖTEBORG

Clara Ekströms
Optiska Magasin

Jakobstorg 3, Stockholm.
Etablerad 1872.

Tel. 45 21 - Norr 128 30

Välsorterat lager av:
Clasögon, Pincenez, Lorgnetter,
Prisma-, Teater- och Marinkikare,
Barometrar, Termometrar.

Reparationer utföras skyndsamt.

A.-B. BANAN-KOMPANIETS

Husmoders-Serie N:o 2.

Stockholm den 4/2 1924.

På Eder önskan är jag gärna beredd att ge mitt utlåtande angående Bananer. Sedan flera år äta min man och jag varje kväll en väl mogen banan. I vårt hushåll använda vi bananer till puddingar och efterrätter samt stekta till olika kötträtter. Ingen frukt är så lättsmält och närande för en klen mage som väl mogna bananer!

Martha Schumburg.

Skisser från kontinenten.

(Forts. fr. sid. 467.)

lossna takpannorna. Tre fjärdedelar av slottet är redan dödsmärkt, där yr snön in om vintrarna och regnet skvalar om somrarna. Trappan till översta våningen har rasat, den hänger utan fäste i luften. Dörrarna ha slagits sönder och stumparna sitta i bästa fall kvar på någon rostig ståltråd. Från källaren stiger ljudet av taktfasta hammarslag; där har stadens smed satt upp sitt geschäft och håller som bäst på att smida ett åbåke till räcke, som väl är avsett att pryda något av de nya husen utanför murarna.

Blacas, du skulle vända dig i din grav om du visste hur dina fäders borg ligger vanvårdad och skymfad, hur litet vår tid förstått att ta vara på arvet från gångna dar. Du skulle tycka att du och dina samtida hade minst lika mycket kultur över sig som det 20:de århundradets människor, i trots av att du slogs en hel del och plundrade grannstäderna och levde undan dess emellan. Och det värsta av allt är att du bestämt hade rätt i detta ditt påstående!

Om Carros' innevånare således måste skämmas för sitt slott kunna de i stället yvas en smula över det intryck av välmåga och omvårdnad, som i övrigt utmärker deras stad. Gatorna äro sopade och i hörnen försedda med väldiga blå namnplåtar, bostäderna verka pyntade och underhållna utan att för den skull ha mistat alltför mycket av sin ursprungliga patina, brunnarna plaska så ovanligt vänligt på torgen. Över porten på ett av de snyggaste husen läser man i stora bokstäver att borgmästaren, som tillika är läkare, bjuder sina stadsbor på gratisbad. Var möter man anorstädes en sådan generositet? Förutsett att bjudningen också accepteras måtte hygien vara glänsande. Att gatpojarna se precis lika snoriga ut som i andra småsamhällen behöver ju inte betyda så mycket lika litet som att dörren till det välgörehetsutövande huset befanns stängd. Anslaget sitter där i alla fall och vittnar om en god vilja.

Även prästen tycks vara en man med sinne för tidens krav. Den lilla kyrkan ligger ansad och fin, varje bänkplats har innehavarens namn prydligt präntat på ett vitt papper, helgonen lysa med en glans, som icke enbart härrör från deras glorioer utan också i viss mån måste tillskrivas tvål och vatten eller möjligen putspulver. De se alla så hjärtinnerligt belåtna ut som om deras liv långt ifrån att ha varit ett martyrium i stället formats till en enda längdans på rosor. Även hos ett helgon kan skenet således bedraga. Att man inte finner några gamla konstverk i en dylik omgivning är mindre överraskande. Den förmimelse av skräpkammare, som annars så lätt tränger sig in på en under besök i små efterblivna landsortskyrkor, saknas lyckligtvis helt och hållet. Man har i stället en känsla av visserligen modern men dock andakt, som verkar välgörande.

Carros har således vanskött sitt feodala arv men det intresserar sig tydligen desto livligare för sina innebyggares hälsa och trevnad. Redan det är en ganska ovanlig företeelse i Södern där samhällslivet visserligen till namnet är reglerat av ett otal kommunala förordningar och noggranna kungörelser men ändå i praktiken sköter sig litet hur som helst. Om det står att man inte får stjälpas sopor på en bestämd plats gör man det gladeligen ändå. Är det förbjudet att annonsera på någon vägg kan man vara säker på att den likafullt är nästan dold av färglysande plakat. För att nu inte tala om alla knep man använder för att undandraga sig utskylder och

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobbergsgatan 39

Göteborg Malmö

Magsyra, halsbränna och kvälningar

tar man bort med ett glas **Fruksalt-Samarin** som på samma gång renar och uppriskar blodet, utdriver den skadliga urinsyran från kroppen, befriar magen och tarmarna från otjänliga ämnen, gifter som måste bort.

Fruksalt-Samarin bör man alltid ha i sitt hem för användning vid behov. Pris pr fl. kr. 2.50 säljes å apotek, hos drog- och färghandlare m. fl. **Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm**

Skaffa en

ARCHIMEDES

för Sommarbåten

MODELL 1926

Enda tystgående
utombordsmotorn

Begär prospekt

A.-B. ARCHIMEDES

STOCKHOLM och SUNDBYBERG

Piska

och Renovera MATTORNA
vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Vid

Nervositet

gäller det i första hand att försöka stärka nervsystemet. Endast härigenom kunna nerverna återfå naturlig spänstighet och lugn. Det direkt ur hjärn- och nervsubstans framställda preparatet **Phospho-Energon** uppbygger på ett naturligt sätt ett överansträngt och försvagat nervsystem.

Phospho-Energon rekommenderas av talrika in- och utländska läkare såsom det verksammaste medlet vid övervinmandet av nervositet och nervösa svaghetstillstånd.

Phospho-Energonpiller fås på alla apotek i burkar à 100 och 300 st.

Kontrollant: Professor Thor Ekecrantz.

andra liknande besvärliga påfund. Men sådant gör man ju överallt, t. o. m. i de mest välordnade samhällen.

Carros är en vaken och sympatisk ort. Dess försyndelser mot de döda få uppvägas av omsorgerna för de levande. Om emellertid någon gammal Blacas skulle komma på den idén att gå igen är det likväl högst tvivelaktigt att han kände sig nöjd med de nuvarande tingens ordning. Han skulle troligen titta på borgmästarens gratisbad med en mycket misstänksam min. Han skulle förgäves leta efter sitt namn på kyrkbänkarna och stirra förvånad på takmålningarnas granna rosetter och undra vilket av de många putsade helgonen det var, som han brukade bedja till. Slutligen skulle han stiga över tröskeln till sin gamla borg, vandra rolös genom dess tomma salar och sätta sig i en fönstersmyg för att sucka med vinden och lyssna till ugglornas nattliga palaver. Men brås han på någon av de många trubadurer släkten haft tar han kanske under kappan fram sin spruckna luta och improviserar en vemodig sirventés om alltings förgänglighet. PEWE.

Krönika.

(Forts. fr. sid. 466.)

hon: »jag har mist min bästa vän (Lisa Hultin) och är ej skrivhågad nu, ty det är så färskt och svårt.» I juli: »Jag har några mycket angelägna arbeten som ej bli färdiga förrän våren 1926 — om vi leva till dess!» Och när hon på nyårsafton 1925 sänder ett brev fyllt som så ofta med omsorger om en av sina vänner vars bok hon velat skriva om »ifall ej så många saker fallit över mig nu» slutar hon med en nyårsönskan i vilken kan höras en suck över det gångna årets prövningar: Må det nya året bli bättre än 1925! — — —

För några år sedan besvarade Ellen Key en av de många enquirer som det bör vara forskaren en plikt att hopsamla ur spalterna. Den rörde sig om frågan ifall man skulle vilja leva om sitt liv. »Nej,» skriver hon, »i solnedgångstimman står ens håg ej till att börja om morgonstundens värv. Man vill lägga händerna samman och bida dödens oanade svar på livets alla frågor.»

Nu är svaret givet, solnedgångstimmans sloknade minut passerad. Men i »Iduns ark» känns det tomt när man ej längre får någon epistel av denna hand som ofta rosat stundom risat och som man alltid velat ödmjukt böja sig över i tacksam vördnad. CELESTIN.

Ellen Key.

(Forts. fr. sid. 469.)

vårbruk sändes mot Strand av Ellen Keys grannar kring Omberg.

Hon hade många vänner i sin bygd, men många voro också de som inte förstodo henne, ja, som ännu kallade henne för »hon som skriver osedliga böcker och predikar den fria kärleken». Dock kändes det ju även för dem ganska stolt, då de visste hur högt uppbyren fröken Key var, hur kungligheter och berömdheter från alla världens hörn gästade deras landsända för hennes skull. Alla sakna henne nu, men bland hennes vänner därnere är det sorg efter en oersättlig, oförgätlig vän. Hur skola de icke sakna de tätade vandringarna nerför Strands branta backe och visiterna hos Ellen Key med samspråk och diskussioner vid kaffet hos Malin i köket och lån ur Frökens digra bokhyllor!

Jag träffar en liten gumma bland Ellen Keys vänner i bygden. Tårar stjälta sig ner över de skrupna kinderna alltemellan leenden vid lustiga minnen.

Första gången hon mötte Ellen Key

RUMFORD

Om anledningen till att det kallas
"det hälsosamma bakpulvret".

NÄR ett vanligt bakpulver höjt degen är dess roll vid brödbakningen utspeglad. När Rumford gjort sitt verk — jämnare och kraftigare än något annat bakpulver — finnas dess fosfater kvar i brödet, en ersättning för de viktiga, närande fosfater, som finsiktningen tyvärr numera berövar mjölet.

Här är en av orsakerna till att vetenskapsmännen ställa Rumford i en klass för sig bland bakpulvren.

Det är en vila att gå på
Trelleborgs gummisulor
och klackar.

GÅ ALLTID TORRSKODD

det är en betingelse för god hälsa. Med Trälleborgs Gummisulor och klackar är Ni alltid torrskodd och varm om fötterna — Ni förebygger effektivt förkylning.

Trelleborgs Gummisulor äro fasta och "svara" väl mot marken. De äro starka och eleganta — hålla tre lädersulor ut. Tack vare sin fullkomligt släta yta samla de ej smuts.

Påsättas med största lätthet — bruksanvisning samt en tub Trelleborgs Klisterlösning medfölja varje par sulor.

Finns överallt hos sko- och läderhandlare i storlekar för herr-, dam- och barnskodon å Kr. 2:50, 2:25 och 2:—.

Halvsula Edra skor med

TRELLEBORGS GUMMISULOR & KLACKAR

TRELLEBORGS GUMMIFABRIKS AKTIEBOLAG
STOCKHOLM. TRELLEBORG GÖTEBORG.

Han mildt förmanar de par som frysa,
som hosta hest eller högljutt nysa:
»Betänk att Tulo gör halsen gott,
när Ni en lindrig förkylning fått».

Tapeter, som aldrig förändras.

Det finns tapeter, som aldrig blekas. Ni kan år efter år placera om möbler och tavlor och väggen förblir ändå lika välbehållen bakom som bredvid tavlorna. Fläckar, smuts, rök, damm och sot kunna tvättas bort från dessa tapeter såsom krita från svarta tavlan. Vi tala här om Tekko- och Salubratapeterna. Dessa framställas med samma färger, varmed de gamla mästarna skapade sina oförgångliga oljemålningar.

Hemligheten med Tekko- och Salubratapeternas enastående verkan består helt enkelt däri, att även vi använda dessa förträffliga materialier. Den egenartade färgglansen hos dessa tapeter åstadkommer stämning i varje rum och förlänar ett gediget och äkta intryck åt allt som finns i rummet: möbler, tavlor och konstföremål. Ni kunna övertyga Eder om riktigheten av våra uppgifter genom att tvätta Tekko och Salubra med såpvatten eller genom att utsätta dem för direkt solljus.

Salubra finnes i prislågen från kr. 3.50 pr rulle, Tekko från kr. 19.— pr rulle. Begär Salubra- och Tekkoprover jämte prospekt n:r 9 med kolorerade rumsinteriorer kostnadsfritt från

SALUBRA A.-B.

Generalagent för Sverige: Löwing J:or, Sturepalatset,
Stockholm.

Edra Salubra uppsattes år 1907 i badhytterna i det nybyggda furstliga badhuset. Väggbeklädnaden, på vilken även vattenångor inverkat, har förblivit oförändrat vackert.
Bad Pyrmont. Direktion för Bad Pyrmont A/G.

visste hon icke vem det var. Ett stort sällskap gick förbi hennes stuga, då hon höll på att plocka ner päron. En dam kom fram och frågade henne hur mycket päron hon kunde få för 25 öre. »Så mycket ni vill och orkar med», sade trädets ägarinna och lassade på köparen ett helt fång. Om en stund kom en i sällskapet, en lång ståtlig herre, tillbaks och frågade hur mycket han kunde få för 2 öre. Sedan fick hon veta att damen var Ellen Key och herrn Verner von Heidenstam och som vår berätterska är en mäktig litterärt intresserad dam, grämer hon sig över att slantarna från päronaffären icke gjordes till amuletter att bäras om halsen. Men sedan fick hon riklig ersättning för denna förlust i Ellen Keys vänskap. Genom »den kära, goda Fröken» fick hon läsa så mycket böcker hon orkade med och nu bevarar hon med ömhet i minnet varje stund hon fick vara tillsammans med henne och prata om livets och böckernas mysterier. Fastän hon var en så »enkel och obetydlig människa» hade hon fått räknas till Frökens vänner. In i det sista på sjukbädden hade Fröken tagit emot henne. Fröken ville aldrig veta av sjukdom, läkare eller medicin och man måste passa sig för att ömka hennes svaga hälsa. Men när vår berätterska sista gången ville muntra upp Fröken med ett »det är nog våren och vårluften som tar» som förklaring till sjukdomen, då svarade Ellen Key mycket bestämt och allvarligt »Nej, jag vet det nog, det är inte våren.»

Att Ellen Key hela senaste halvåret haft dödsaningar bekräftas också av hennes närmaste. I förtäckta ordalag häntydde hon flera gånger på sin snart förestående bortgång och vidtog även förberedelser, som visade härpå. Hon har sålunda hela vintern sysselsatt sig med sortering och städning i sina gömmor och bränt en stor del av sin rikhaltiga korrespondens — hon stod ju i brevväxling med en mängd vänner både i Sverige och utomlands. Ellen Key var en flitig brevskrivare som få och när hon inte skrev brev kastade hon gärna i väg temperamentsfulla brevkort. Hennes vänner ha många prov på dessa korta meddelanden, föranledda av någon plötslig ingivelse hos henne. Däremot begagnade hon sig icke gärna av de moderna kommunikationsmedlen för bud till sina vänner, hon tyckte varken om telegraf eller telefon, vilken senare icke i hennes livstid fick införas på Strand lika litet som elektriskt ljus. Inte heller var hon förtjust i det moderna fordonet automobilen och hade det varit mindre besvärligt hade hon nog helst använt apostlahästarna även för färder till huvudstad och utland.

Men om också Ellen Key motsåg dödens snara ankomst, ville hon icke gärna vidgå sin tilltagande ohälsa. Läkaren vågade knappast komma till henne av fruktan att detta endast skulle försämra hennes tillstånd och när hon blev sjuk upptäckte man att det inte ens fanns en febertermometer i huset, mycket mindre några andra sjukvårdsmateriel. Ellen Key hade en stark fysik liksom en stark själ och hon tålde icke sjukdom. Därför äro alla hennes vänner tacksamma att hon icke så länge behövde strida med ålderdomen. Det sista året hade varit tungt nog för henne.

E. N.

Lilla Karin och en söndag.

(Forts. fr. sid. 472.)

som möjligt. Ni kan inte tro vad det är underbart därute. Bara en timmes väg härifrån, men man kan se havet. Har ni sett havet?

CITY.

Gratis katalog
Jakobsbergsg. 27, hörn. av Regeringsg.
Flemminggatan 13, mitt för Separator.
Till landsorten mot postförskott.

Sydda remmar av bästa engelska kvalitet.
Bese prov på likta Midget hos urmakaren.

ASPIRIN
TABLETTER *Bayer*

äro och förbliva
oöverträffade som
smärtstillande medel.
Endast dessa garantera
bästa verkan och fullständig
oskadlighet.

"Priset är nedsatt till 90 öre pr glas å
20 tabletter."

Fransk
Reklam-

**SILKE-
STRUMPA**

24 mod.
färger

Mycket
hållbar

Mycket
vacker

375
pr par

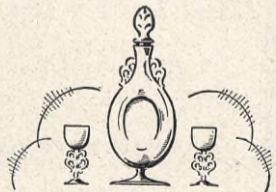

Butterick
MÖNSTERAFFÄR

Drottninggatan 57,
STOCKHOLM.
Till landsorten mot postförsk. +
porto.

I mer än 50 år

har Weibull varit och är fortfarande den ledande firman inom svensk fröodling.

Under
SVENSKA VECKAN

pågår
en representativ
UTSTÄLLNING

av
ORREFORSGLAS

i Stora Ljussgården.

A/B NORDISKA KOMPANIET

Hon svarade honom inte. Hon reste sig och gick därifrån. Hon gick samma väg hon hade kommit, och hon stannade borta vid gatlyktan. Hon grät. — — —

Strax därpå for den unge mannen förbi i sin bil och han såg henne inte. Men han tänkte för sej själv. — Henne var det nog något fel på. En flicka som vill ha fult väder på en söndag kan det aldrig vara riktigt rätt ställt med!

Men egentligen var Karin inte olik andra flickor. Det var bara så, att hon arbetade i en affär, där man sysslade med framkallning och kopiering av fotografier, och om det var fult väder om söndagarna, så fick lilla Karin mindre att göra på måndagarna, ty då hade folk inte varit ute så mycket med sina kameror. — — —

Och dagen därpå blev det söndag och strålande vackert väder. Det var bara på den lilla bakgatan det aldrig blev sol. Bara en bit blå himmel.

Eldsvådan.

(Forts. fr. sid. 475.)

Det brann friskt i vindsvåningen och det var en stor otur att blåsten tilltagit. I andra våningens kabinett stod fru moder på sviktande ben, hon höll ett gulnat bergkristallsmykke i ena och en dyrbar juvelagraff i andra handen. Samtidigt kastade hon hjärtslitande blickar på den gröna papegojan i sin bur, vem skall bära ut den åt henne?

Då kom Charlotte som en virvelvind, ryckte åt sig fågelburen och drog den hysteriska modern med sig ut ur våningen. Fadern kom emot dem i salen, lugn och sansad bar han på två tunga skrin, tjänarne hade redan hunnit bära ut en del dyrbart husgeråd på gatan, men den förälskade ryttmästaren var som bortblåst.

Trappuppgången bolmade av rök. Charlotte vacklade, det var kvävande hett. Det susade för öronen, det dunkade i huvudet, och så sjönk hon utmattad ihop på stengolvet.

Då kände hon sig plötsligt buren av ett par starka armar, ett stort lugn bemäktigade sig hela hennes varelse, och så trodde hon, att hon drömde hela tiden.

När Charlotte slog upp ögonen igen, låg hon i farmors sparlakanshöljda säng i ett gult hus på Ladugårdslandet. Vem hon då fick se, gjorde att hon ofrivilligt stack sin lilla näsa under lakanspetsen.

Där stod farmor, rak i ryggen som ett spanskrör och strax bakom stod han, hennes egen löjtnant, Carl Fredrik Knagenhielm livslevande. Litet främmande föreföll han ju med sitt ljusa hår avsvett i topparne, och sotet från eldsvådan hade han inte hunnit tvätta bort än. Blonderna i farmors hårparyr gingo upp och ner av rörelse och hon hade en skälmsk glimt i sina stålblå ögon. I fonden låg fru moder i upplösningstillstånd, och en kammarjungfru baddade ideligen de brännheta tinnigarne med eau de lavendel. — Fi donc, en sådan chock!

I en karmstol vid sänggaveln satt herr fader och log emot henne, vad han ändå kunde se välvillig och rar ut, om han bara ville! Charlotte såg från den ena till den andra, och så gick det alldeles runt för henne. Hon vågade ju knappast titta på sin ståtliga löjtnant, men hon kände i alla fall på sig, att nu skulle det hända något viktigt. Och så stack hon försiktigt upp sitt lockhuvud mellan kuddarnas uddar och krusvolanger.

Det hände bara det, att han sakta kom fram till henne, tog hennes hand, som han kysste, och så behöll han den lilla smala flickhanden mellan sina. Och där fick den ligga kvar. EBBA VON SETH.

Det är äggulan som gör'et!

Se här
är tvålen

som på samma gång är
ett skönhetsmedel av
rang, när dess lödder
innehåller ren, naturlig
äggula och hudförskö-
nande beståndsdelar.

F. PAULI'S

Ovicula

1 kr.

— skönhets tvålen

Glöm inte, att Champagnedrycken

CHAMPIS

är en förnäm, alkoholfri vindryck, bäst vid kaffebjudningar tillsammans med wafers, kex och konfekt
Champis är en ypperlig bordsdryck och ökar trevnaden vid bjudningar. Ni bliver även nöjd med det låga priset.

Ring upp Eder leverantör. Drycken tillverkas i Stockholm av:
Mineralvattenfabriken Polstjernan Tel. 97 99.
" Fenix " 68 48.
Hembryggeriet " 72 47.
Södra Mineralvattenfabriken Tel. Sö. 87 70.
och i övrigt av bryggerier och vattenfabriker överallt i landet.

Fråga efter Champis.

Extraktet från AKTIEBOLAGET ROBERTS, Örebro.

Värmlands sunda,
livskraftiga befolkning

har sedan urminnes tider förstått att tillgodogöra sig de bästa och näringsrikaste beståndsdelarna av den nordiska agrikulturens produkter. Kraftig, vitaminrik, närande föda har ständigt varit parollen för den värmländska hushållningen. I denna har också sedan hedenhös som huvudingrediens ingått havre i form av skrämjöl, vars stärkande och närande egenskaper människorna tidigt kommo underfund med.

I hela vårt land har

ÄKTA VÄRMLANDS SKRÄMJÖL

som är tillverkat av extra första havre och efter i Värmland hävdvunna metoder för framställning av skrämjöl, under de senaste åren alltmer vunnit terräng på grund av sitt stora näringsvärde, särskilt för barn och sjuka, och sin mångsidiga användbarhet vid matlagning.

Efterfråga därför hos Eder handlande alltid Äkta Värmlands Skrämjöl, och Ni kan vara viss om att erhålla det billigaste och bästa i marknaden förekommande skrämjölet. Säljes i förpackningar om 1 kg., ½ kg. och ¼ kg. å resp. kr. 1:75, 1:— och 0:60.

I parti hos

Sunne Elektr. Kvarns

NEDERLAG
STOCKHOLM
Stora Nygatan 1
TELEFON 580

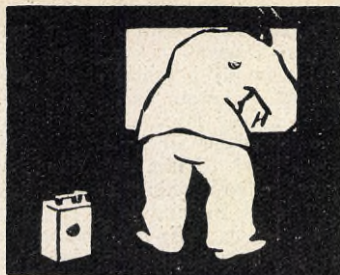
OBS!
RÖDA PAKET

Et bra medel mot sjukdomar.

Läkarvetenskapen har nu genom många försök konstaterat, att ett effektivt medel till bekämpande av nervsvaghet, reumatism, ischias, sjukdomar i ämnesomsättningsorganen, blodbrist, matsmältningsåkomor, trötthet, svaghetsstillstånd, åderförkalkning och ålderdomssvaghet är radium i noggrant avpassade doser.

Miradium-Officinen framställer i överensstämmelse härmed miradium-salt, -pastiller och -tabletter, med äkta radium i noggrant avpassade doser. Dessa preparat ha vunnit mycket stor utbredning här hemma och i utlandet och fås å 6 kr. 50 öre pr burk på apotek. Skriv till Miradium-officinen, Apoteket Vasens Apoteksvarucentral Vitrum, Stockholm, efter boken om radiums verkningar. Den skickas gratis.

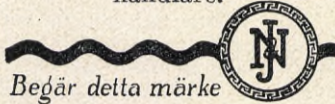
Pellerins
Elit
Extra

Jenson & Nicholson's
Fernissor

lika varaktiga
inne som ute

De äro öoverträffade.
Finnas hos Eder färg-
handlare.

Begär detta märke

Generalagentur:

Julius Arnheims änka,
Skepparegatan 66 A, Stockholm.
Tel. 748 69.

Fru Ellen Nilsson, Göteborg 2:—
Fru Karin Norrman, Fosiemy 3:—
Fru Stina Djurson, Jönköping 5:—
Fru Else Silfverstolpe, Strömsholm 2:—
A. F., Strängnäs 2:—
Doktorinnan E. Lundblad, Vänersborg 3:—
Fruherrinnan Gerda Lagerfelt, Stockholm 1:—
Fru Ewa Ehrenstråhle, Bruzaholm 2:—
Fröken A. von Hermansson, Stockholm 2:—
Fröken Maria von Friesen, Växjö 10:—
Doktorinnan F. Florén, Hallsberg 1:—
Fru Annette Assarsson, Åstorp 10:—
Fru Ester Munthe, Tullebo pr Visby 3:—
Fru Hildur Boström, Hild 2:—
Fru E. Sundin, Stockholm 5:—
Lärarinnan Alfhilda Lundgren, Härnösand 5:—
Transport Kr. 2,503:21

När Ni firar Er födelsedag,

tacksam över det goda, som livet trots allt svårt och mörkt i alla fall skänkt Er, så tänk på de små, vilka borde ha lika mycken rätt — ja mer, eftersom de äro barn, — till ljus och sol som vi alla, men för vilka deras födelsedag sannerligen icke var någon lyckodag. Anmäl Er som medlem av "Iduns förening Födelsedagen", och förbind Er att på varje Eder födelsedag anslå minst en krona till samma ändamål, och vi sända Eder då varje år på Er födelsedag en postanvisningsblankett ställd till insamlingen. Vi hoppas så, att insamlingen med tiden skall ge så mycket, att vi kunna upprätta något mer bestående, en barnkoloni eller ett barnhem — något i stil med den göteborgska "Födelsedagen".

FRÅGOR OCH SVAR!

Fråga: Nu då sommaren stundar med ordnande för sommarlovet och semesterresorna är det en sak, som jag grubblar lite på. På resor har man alltid svårt att få sina tillskränkade kläder fort pressade, att få varmt vatten o. s. v. och om man har ett mera

primitivt hushåll, som jag skall ha en tid av min semester i en liten Norrlandsstuga, behöver man eld till matlagning. Har alltid använt den. sprit, men det är besvärligt både med användning och anskaffande därav. Finns något annat?
Landsortsläsarinna.
Svar: Om Ni finner den. sprit besvärligt så kan Ni i stället köpa ett nytt bränslepreparat, "Meta-bränsle", som nog skall bättre tillfredsställa era krav och som finnes att köpa i alla välsort. kemikalie- och diverseaffärer. Det är ett bränsle i fast form, lätthanterligt och ofarligt. En del behändiga apparater finnes också för detta preparat.

Parasiter på krukväxter.

Fråga: Mina växter lida av ohyra. Vad finns det för bra medel däremot?
Lilly E.

Svar: Krukväxter som lida av parasiter befrias snart från dessa, om de översprutas med persiljevatten. Man kokar en handfull persilja i en liter vatten cirka ½ timma. Vattnet användes då det kallnat.

Porslinslagning.

Fråga: Var god att ge anvisning på någon, som lagar porslin bra här i Stockholm.

Gammal prenumerant.

Svar: Är det frågan om antikt eller finare porslin, kan ni vända er till fröken Gerda Boman, Vanadisvägen 31, Stockholm.

Hälsning.

Fråga: Kommen som nygift till en för mig främmande plats, där min man länge haft sin tjänst och därför kommit i beröring med mycket folk, undrar jag nu om även jag skall besvara deras hälsningar, fast jag ej känner dem.
Osäker.

Svar: När ni går i sällskap med er man och han utbyter hälsning med någon av sina bekanta, är det artigast att även ni böjer på huvudet.

Fråga: Finns något medel som återger avnött och gult matsilver sin glans.
Husmor.

Svar: Ett nu i marknaden utkommet försilvningsmedel "Glanca" gör silvret som det vore ny-försilvrat t. o. m.

"Som man bäddar får man ligga"

En dröm,

som varar hela
livet är ett

Paradis Duntäcke

Elegant, lätt, smidigt, vackert. Det enda Duntäcket i marknaden, som är duntätt

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG. Grundad 1881

Fjädderrenseri, Tagelspinneri, Täckfabrik
Erhållas i varje välsorterad möbel- och sängklädersaffär.

Bensintvätta

Överrocken hos Saltsjöbadens Kem.
Tvätt, Sthlm.

Med en velocipede

som denna blir man mer än nöjd. Knogiga backar, motvind och vägvstånd betyda ingenting. Den lätta gången och styrkan ger utslaget, då man åker på en

Crescent

VELOCEPEDAKTIEBOLAGET
LINDBLAD
Stockholm - Malmö

ARMOFIN
BÄSTA MEDEL MOT
ARMSVETT
FOTSVETT

ARMOFIN innehåller ej formalin eller liknande hudretande medel och är fullkomligt oskadligt.

ARMSVETT och FOTSVETT äro ytterst plågsamma åkomor, och den dam eller herre, som håller på sin personliga kultur och kroppsvård, vill ej gärna förråda sig genom svettlukt. Kasta bort de ohygieniska svettlapparna, använd ARMOFIN och känn Eder torr och sval under armarna samt spara Edra blusar.

ARMOFIN säljes i alla parfymaffärer till kr. 2.50, 3.50 och 4.50.

ARMOFIN sändes överallt mot efterkrav vid hänvändelse till

KEM. TEKN. FABR. ARMOFIN,
LANDSKRONA.

Hämorrhoider

säker fullständig läkning utan operation med de sedan 25 år tillbaka erkända

Anusol - Goedecke

= Suppositorier =

Anusol Goedecke endast äkta i röda askar med firma Goedecke & Co., Chemische Fabrik und Export-Aktiengesellschaft, Leipzig, etikett och plombering. Varning för värdelösa efterapningar och ersättningspreparat.

För Anusol-"Goedecke" finns det ingen ersättning.

Anusol-"Goedecke" upphäver snabbt de ofta svåra smärtorna och möjliggör en lätt avföring. Det desinficerar, torkar och läker de sjuka ställena. Inga narkotiska beståndsdelar. Lätt att använda. Fås på alla apotek.

Nyhet för husmödra SAFT för ca 95 öre pr liter

Tillverkad av finaste friska frukter.

Genom att koka 2 liter vatten och 2 kg. socker i 10 minuter samt därefter — då lagen kallnat — tillsätta en flaska

extra starkt koncentrerade, av finaste friska frukter framställda SAFTEXTRAKT får man en rensmakande, härligt fin och på samma gång billig saft. Vid längre lagring kan tillsättas ca 100 gram vanligt okryddat brännvin, varvid saften outspädd dels kan användas som alkoholsvagt vin, dels till saftsoppor och såser.

Följande sorter tillverkas: CITRON, HALLON, APELSIN, KÖRSBÄR, SMULTRON, SVARTA VINBÄR.

I PARTI FRAN

A.-B. Rulles

STOCKHOLM 3 — HAMNGATAN 22.
Firman etablerad 1908.

Kr. 1.25 pr flaska.

Rulles

Alla tiders och alla rasers kvinnor

ha varit medvetna om en sak och även handlat därefter, var och en på sitt sätt. Denna sak är betydelsen av ett vackert hår. Lika länge, som världen funnits, ha männen varit ense om att en kvinna, som ej har ett vackert hår, ej heller kan vara skön och tilldragande. Är kvinnans hår vackert, vinner hon mannens bevägenhet, och han drages oemotståndligt till henne. Har en man ett vackert hår vinner han även kvinnans bevägenhet, ty åsikten om dess betydelse är gemensam.

Det förnämsta medlet att erhålla ett vackert hår eller bibehålla ett sådant är champonering. Men detta endast under förutsättning att rätt medel användes, och numera bör ingen vara obekant med att detta enda rätta medel är ALBAS oliv- och kokosnötölje-champon.

Hår och hårbotten gömma alltid på oljiga gummiliknande substanser, vilka draga till sig damm och annan smuts samt göra håret matt och utan liv. All sådan i håret befintlig smuts hindrar hårets naturliga färg att utveckla sig och gör det därmed oskönt. För att få håret vackert måste alltså dessa främmande partiklar avlägsnas. Detta kan icke göras med vanlig tvål eller sodahaltiga preparat. Håret tål ej heller det i dessa medel varande fria alkaliet. Denna beståndsdel i så gott som all vanlig tvål, champoneeringspulver och såpa, torkar snart ur hårbotten samt gör därmed håret skört. ALBAS oliv- och kokosnötölje-champon gör däremot hårbotten fullständigt ren, håret mjukt, lätt och glansigt. ALBAS innehåller intet för håret skadligt och kan därför användas hur ofta som helst. Denna champon är det billigaste hårtvättningsmedel som finnes.

ALBAS säljes i varje välsorterad affär å 2 kr. flaskan. En flaska räcker i flera månader.

En provflaska sändes portofritt om nedanstående kupong ifylles med namn och adress samt, jämte 50 öre i frimärken, insändes. En dylik provflaska räcker till 4 å 5 champoneringar.

Tekniska Aktiebolaget Alba,
Drottninggatan 47, Stockholm.

Sänd mig portofritt en provflaska Albas. 50 öre i frimärken närslutes.

Namn

Bostad:

Postadress:

IDUN.

VARFÖR OCKSÅ NI KAN HAVA ETT VACKERT, VALVARDAT ANSIKTE.
Undvik att irritera och göra huden torr med tvål och vatten. Avlägsna damm och smuts genom ingnidning med OATINE, och genom avtorkning skall Ni finna huru mycket renare och klarare huden blivit. OATINE bildar ny, vacker sammetslen hud, därför att den närer och läker.

Begär uttryckligen OATINE. "Vit creme — grönt lock" och tillbakavisa alla efterapningar. OATINE fås överallt i tub eller burk å Kr. 2: 50 samt i stor burk med tredubbelt innehåll Kr. 5:—
mild och välgörande, uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket dryg och välluktande samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. Fås i burkar å kr. 2: 50 och kr. 5:—

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY A.-B., London, Paris & Stockholm.

Nederlag: Stockholm, Luntmakaregatan 79. Tel. Vasa 142 24.

Till Finland.

Fråga: Kan Idun eller någon av dess läsarinnor lämna adr. på svensk familj i Finland som vill mottaga en ensam dam som betalande gäst? Hur mycket kostar pass och visum för 2 mån. vistelse i Finland? Vilka norrländska kuststäder ha regelbunden ångbåts- trafik med Finland?

Ej finsktalande.

Svar: Regelbundna ångbåtsförbindelser med Finland från Sverige finnas endast från Stockholm. Möjligen kan lägenhet med lastångare finnas från någon av de norrländska kuststäderna.

Pass till Finland kostar omkr. 7 kr., och viseringen som endast gäller 2 månader kostar också omkr. 7 kr.

Angående inackordering i Finland torde vara bäst annonsera.

Tagores böcker.

Fråga: Vore tacksam få veta namnen på Tagores böcker, som äro översatta till svenska.

Västmanländska.

Svar: Följande böcker av Tagore äro översatta till svenska. Gitanjala, Sadhana, Örtagårdsmästaren, Nymänen, Chitra, Postkontoret, Fruktplockningen, Färande fåglar, Personlighetens värld, Kärlekens gåva, Konungar av det mörka rummet, De rovlystna stenarna, Nationalismen, Mina minnen, Offret, Mashii, Hemmet och världen, Glimtar från Bengalen och Skeppsrottet.

Sus för öronen och svag hörsel.

Fråga: Kan Idun meddela mig vad jag skall göra för att bli va med ett evigt brus och sus för öronen även något nedsatt hörsel. Jag är 50 år och har haft det omkring ett år. Har tillfrågat en läkare här, men utan resultat.

Mångårig prenumerant i landsorten.

Svar: Anser den läkare, som ni rådfrågat, att ni bör söka specialist, skall ni göra detta, när ni icke kan få bättre hjälp från annat håll för er åkomma.

Utländsk resa.

Fråga: Var är det f. n. billigast i Tyskland, Tjecko-Slovakien eller Österrike?

Kan någon rekommendera ett mindre hotell eller helst en familj som mottager betalande gäster.

37-årig ensam dam.

Svar: Av de tre länder ni nämner är Tyskland dyrast och Tjeckoslovakien billigast.

Ett bra hotell i Prag är Hôtel Adria. Alla underrättelser om det sistnämnda landet jämte adresser erhållas å Tjeckoslovakiska byrån Flemminggatan 20 b, Stockholm.

Midsommar.

Fråga: Kan någon av Iduns läsarinnor lämna uppgift om några trevliga pensionat där mycket ungdom brukar samlas och där man vid Midsommar kan ha riktigt roligt med dans, utflykter m. m. Svar till

Två kontorister.

Svar: Vid nästan alla pensionaten i Rättvik och Leksand har ungdom tillfälle till mycket nöje under midsommarhelgen.

Semestervistelse och korrespondens.

Fråga: 1) Kan Idun rekommendera något pensionat, där man skulle kunna ha trevligt under sin sommarledighet, helst nära Stockholm? Till vilka pris kan man få helinackordering på pensionat.

2) Huru skall man bli medlem i Iduns korrespondensklubb, eller huru kan man genom Idun börja en korrespondens med någon Stockholmsbo.

Svar: 1) Byströms pensionat, Stavsnäs. Pris fr. 5: 50 pr dag. Tullinge pensionat (Tullinge gård) Tullinge. Pris pr månad

TRITON TVÄTTPULVER
ger vacker tvätt
gör bördan lätt.

Av SANGALLA té

rekommendera vi våra kända märken

"Pekoe Souchong"

"Imperial", "Ordinary"

i originalförpackningar.

PERCY E. LUCK & Co

Trevlig presenter

Fat. Smörssiätt.

FAT av 1:ma nysilver med vacker bård till följande enornt billiga priser:

15 om. kr. 3.90 25 om. kr. 9.—

18 " " 5.— 27 " " 10.50

20 " " 5.50 30 " " 13.—

22 " " 6.— 34 " " 18.50

SMÖRSSIÄTT av 1:ma svenskt nysilver. Vacker bård. På glasinsatsens botten en silpad stjärna. Kr. 3.25.

Sändes mot postförskott.

A.-B. FERD. LUNDQUIST & Co.
GÖTEBORG

Den bästa hemgift

en ung fru kan medföra är skönhet och hälsa.

En strålende skönhet och hälsans färg på kinden vinnes vid dagligt bruk av

YvY-tvålen

det balsamiska hudförsköningsmedlet.

Pris 1 kr.

Smälter icke • Osar icke

MIETA

DET VITA KOLET

Exploderar ej Ingen aska

Binner som sprit men värmer mera

Meta har varit en oundgänglig detalj i utrustningen för

MOUNT EVEREST-EXPEDITIONEN.

Meta har följt AMUNDSEN på hans polfärd genom luften till 88° nordl. bredd.

Metaflammen har värmt o. kokat uppe i Kebnekaises midvinterkold och nu erbjuder det Eder sin tjänst.

«Börja semesterfärden på rätt sätt genom att anskaffa Metabränsle och Meta-apparat!»

Se här en lista på några **Meta-apparater:**

Meta Varmvattensskål . 1:50
Meta Kök, hopfällbart . 1:90
Meta Ägg- & tékokare 4:—
Meta Reskokare 6:50
Meta Kokapp. "Mario" 3:75
Meta Frisérilampa i pris-
ägen Kr. 0:75, 3:75, 6:50
Meta Resstrykjärn 5:50
Meta Flaskvärmare 4:50
Ask å 100 st. Metatab. 2:50
Rulle å 10 st. Metaskivor 1:45

* Av aluminium Idealisk Bräns-
ländeare!

Meta är hållbart, fuktig luft bäst. Begär Broschyr om Metabränsle och Meta-apparater hos Eder Handlande eller från Generalagenturen **Meta-Bränsle Aktiebolag** Göteborg.

HÖGSTA VÄRMEEFFEKT I META APPARATER

180 kr. — Pensionat Brovik, Ny-nåhamn, 180 kr. i månaden.

2) Genom att vända sig till Iduns Redaktion, Korrespondensklubbén, och precisera sina önsknigar.

Handarbetslärarinna.

Fråga: 1) Hur är adressen till Handarbetsseminarierna i Stockholm och Upsala?

2) Hur stor är i allmänhet en handarbetslärarinns lön?

Intresserad.

Svar: Föreningen Handarbetsets vänner och Hulda Lundins Slöjdsseminarium, Stockholm.

Andrea Eneroths Handarbetsseminarium, Kommendörsgratan 32, Stockholm.

Fackskolan för huslig ekonomi, Uppsala.

Begynnelselönen för en handarbetslärarinna är olika allt efter de olika läroanstalterna. Högst vid Stockholms folkskolor eller 3,600 kr. pr år.

Civilklädda sjuksköterskor.

Fråga: Få eleverna och sköterskorna på de större sjukhusen i Stockholm vara civilklädda under sin fritid. Och på vilka sjukhus är detta tillåtet?

Vadhållare.

Svar: Vid Sophiahemmet få sköterskor och elever endast vara civilklädda under sin semester.

Vid andra sjukhus är det ej fullt så strängt utan kunna de även vid kortare ledighet vara civilklädda, varav de dock ej begagna sig i så stor utsträckning.

Semesterinackordering.

Fråga: Vore mycket tacksam att genom Idun eller någon av dess läsare få uppgift å gammaldags trevlig lantgård i vacker trakt av Dalarna, där semesterinackordering kunde erhållas.

Ej pensionat.

Svar: Visserligen är nedanstående ett pensionat men har helt och hållet typen av en gammaldags herrgård, och livet där är trivsamt och stärkande. Det är **Furudals pensionat**, adress Furudals station. För ungdom med delat rum är priset 150 kr. pr månad.

Gymnastiska Centralinstitutet.

Fråga: 1) Är tillströmningen av elever till Gymnastiska Centralinstitutet f. n. mycket stor?

2) Hurudana kunna f. n. utkomstmöjligheterna för en ung flicka efter genomgången kurs anses vara?

3) Gör sig även på denna bana överproduktion gällande?

4) När skall ansökan till höstens kurs inlämnas? K. S.

Svar: 1) Ungefär lika som vanligt. — 2) och 3) Utkomstmöjligheten beror mycket på duklighet, men på denna bana liksom på många andra är det trångt.

4) Ansökan om inträde inlämnas på våren.

LÄSARINNORNAS SPALT

Om signaturen "Fru" sätter sig i förbindelse med redaktionen så äro vi villiga att hos Telegrafstyrelsen söka rättelse i förhållandet ifråga.

SVAR.

Homeopati eller inte?

Svar till "Lärarinna 1926". På Eder fråga kan jag svara, att Ni är ej den enda, som vänder Er till homeopat. Både "bättre" och "sämre" rådfråga denna den modernaste läkarvetenskapens förkämpar. Orsakerna därtill äro flera. En del avsky det i deras tycke hemska djurplågeri, som de anse bedrivna på Karolinska Institutet. Andra avsky fysiologisk medicin, dels emedan de anse, att djurplågeri begåtts vid densamma beredande, dels emedan de tro sig i medicinen få djurets even-

MONA LISA
TANDBORSTEN

DEPÅ:
AB. HANS LEHMANN & Co
STOCKHOLM

Är absolut oöverträffad och säljes överallt.

ETT SKÖNHETSRECEPT:

Använd Eder varje dag av **Viodoltvålen** om morgonen med kallt och på kvällen med ljumt vatten. En klar och ren hy bliver resultatet.

PARFUMERIE VIOLA, GÖTEBORG

MÉLANOGÈNE

Förnämsta medel för att färga Håret, Skägget eller Ögonbrynen o. Ögonhåren utan att på något sätt angripa huden. Uppgiv härfärg. Faller ej vid tvättning. Pris Kr. 4.50. Till landsorten mot postförskott.

A.-B. FRANSKA PARFUMMAGASINET, Stockholm.

Hemslöjds skolan

v. Sätergläntan ger kurser i VÄVNAD o. växtfärgning. Högt, vackert läge. God inackordering. Utfärder i Siljanstrakten anordnas. Anmälan bör vara inne i tid för sommarkurserna. Begär prospekt. Tel. Insjön 95.

Ett enkelt sätt

att göra mörka tänder vita.

Nytt, enastående, livligt förordat av framstående tandläkare. Gör tandköttet dessutom fastare samt avlägsnar den smutsiga beläggning, som döljer tändernas naturliga skönhet.

DET HAR nyligen från tandläkarehåll uttalats att tänder, som förlorat sin naturliga glans, kunna göras förvänsansvärt vitare, ja, bländande vita, och riktigheten härav kan lätt bevisas.

På några få dagar kan Ni förändra Edra tänder utseende och giva dem en vacker, bländvit glans.

Det finnes nämligen en ny metod för tändernas och tandköttets vård, en metod, som avlägsnar den smutsiga beläggningen. Det är denna senare, som absorberar ämnen, vilka beröva tänderna deras vackra färg, och gör att de verka orena.

För tungan över tänderna. Ni känner då beläggningen, den svåraste fienden till vackra tänder. Den klibbar fast vid tänderna och arbetar sig in i sprickor, där den kvarstannar, bildande en alstringshärd för bakterier. Tandköttet lämnas därigenom

oskyddat för deras skadliga angrepp och tänderna prigsivas åt deras förstörande verkan. Dessa bakterier jämte tandsten äro huvudorsaken till pyorrhé.

Gammalmodiga tandpaster förmå ej motarbeta denna beläggning. Icke heller vanlig borstning är tillräcklig att avlägsna den. Under beläggningen finnas just de vackra tänder, Ni avundas andra.

Den moderna vetenskapen har framställt ett medel, som verksamt bekämpar den. Det kallas Pepsodent. Dess verkan baserar sig därpå att beläggningen koaguleras, varefter den avlägsnas utan någon för emaljen skadlig risping. Pepsodent gör tandköttet fastare och skyddar gommen. Försköna tänderna snabbt och på rätt sätt.

Prova Pepsodent. Lägg märke till den förvånansvärt stora skillnaden i hela Edert utseende. Köp en tub i dag.

Pepsodent

Den nya epokgörande tandpasten.

Heltub kr. 1:25.

Dubbeltub kr. 2:25.

Generalagenter för Sverige: Eneqvist, Holme & Co. A.-B., Stockholm.

1957

Babyutstyrslar.

Verkligt bra modell och tillbehör komplett utst. Kr. 7:—, extra fin Kr. 9:—, Lyxutförande, handarbete Kr. 12:—, Bärmantel Kr. 3:—, d:o med handarbete Kr. 4:50. Lakan och örngott av noblessväv, äkta handknyplade spetsar Kr. 7:50. Mönster följer. Clara Lindqvist, Kvarngatan 20, Borås.

Filtar och Schalar

absolut största sortering och billigaste priser i Arvika Spinneri Affär, Oxtorgsgatan 9 A, Stockholm. Tel. 163.

Hushållsvågar

äro de enda absolut tillförlitliga.

I hemmet äro de en oundgänglig hjälp vid kontroll av gjorda inköp, vid matlagning etc. Lindells hushållsvågar äro utan fjädrar och kuggrörelse, och de enda vågar vars utslag äro oberoende av varans placering på skålen. Se till att den våg Ni köper är pryddig, hållbar och tillförlitlig, se till att Ni får en från

LINDELLS VÅGFABRIKS A.-B., Jönköping.

Kunna erhållas i varje välsorterad järn- och bösättningsaffär.

Gumman's tvättpulver

-de' ä'
ändå de'
bästa.

Inga syrefrätande blekmedel ingå i **GUMMAN'S TVÄTTPULVER**

— med samma fördel går Ni klädd i en "Alwetha"-kappa. Den skyddar utmärkt mot regn utan att vara gummiimpregnerad. Det är tygets täthet och den speciella Alwetha-impregneringen, som motstår regnet. En Alwetha-rock är ett vida behagligare överplagg än gummikappan.

"Alwetha" finnes i en mångfald modeller och tillfredsställer de högsta krav i fråga om snitt och god passform. "Alwetha" är hållbar, elegant och praktisk.

Fråga ej efter en regnkappa — begär en "Alwetha".

Aterförsäljare torde tillskriva
Heatons Ltd., Leeds.

Inreg.
varumärke.

VARU-MÄRKE.

HÄGGÅDALENS MEK. LINNEVÄVERIERS A.-B.

KINNA

PRISBELÖNT TILLVERKNING.

SPECIALTILLVERKNING:

Dukar och Servietter i Damast, Jacquard och Dräll - Handdukar såväl finare som grövre i Jacquard och Dräll - Hamp-tyger - Rakhanddukar - Glashanddukar - Dammhanddukar - Knivhanddukar - Entrenningshanddukar - Buldanväv - Fyrskafsväv - Mangeldukar - Broderlinne - Gardinlinne - Linne-färfter - Halvlinnedukar - Servietter och Handdukar - Kanfas.

Fabrikatet finnes i alla väl sorterade garn-, vävnads-, vitvaru- och manufakturaffärer.

RES TILL DALARNE!

Bekväma förbindelser över Bergslagsbanan.

Under sommarmånaderna äro nattåg, medförande I och II klass sovvagnar Göteborg—Falun och Göteborg—Köping över Ludvika, Tillberga, Västerås, anordnade i direkt förbindelse med Malmö, Köpenhamn och Kontinenten, Stockholm (över Ludvika), Gävle, Rättvik och Älvdalen.

Anderton W 31

ETT SÄKERT SKYDD
FÖR
ÖMTÄLIGT LÄDER

3 öre en portion FÖR ALLA En portion öre 3
ÄLDRE

Gütermanns
Sylfilke

En delikatess
för smörgåsbordet
är

"Mejerit"

MARKNADENS FÖRNÄMSTA SMÖRBLÄDNING
ARBOGA MARGARINFABRIK